Redacció i Administració:
Passeig de Gràcia, 34. — Telèfon 1451-A
Tallers d'impremta:
Barbarà, núms. 11 i 13.—Telèfon 1316-A

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
EDICIO DIARIA

Barcelona	2	Pts. mes
Catalunya i Espanya	7'50	" trimestre
Amèrica llatina	8'50	" "
Altres països	25	" "

LA PUBLICITAT

ANY XLV—NUM. 15494—PREU: 10 CENTIMS

BARCELONA, DIVENDRES, 31 D'AGOST 1923

Ara és hora, catalans,
ara, és hora d'estar alerta
per quan vingui un altre juny
esmolem ben bé les eines.

(Referència a la cançó popular en el parlament del senyor Nicolau d'Olwer.)

LA GLOSSA DE "ELS SEGADORS"

El debat polític que ahir a la tarda es descabdellà a l'Assemblea de la Mancomunitat de Catalunya, és un fidel mirall de l'actual estat d'esperit del nostre poble i de les forces polítiques catalanes. A despit d'algunes intervencions anodines, difuses o pintoresques, prengué el debat l'alçada que calia. Tothom va reconèixer que la intervenció d'En Lluís Nicolau d'Olwer parlant en nom d'Acció Catalana, portà la discussió a un alt grau de sinceritat, de claredat i de vibració patriòtica. Just és dir que també va estar a l'alçada deguda N'Albert de Quintana, representant dels nacionalistes republicans.

Com si fos un averany històric, el debat girà, essencialment, a l'entorn de la cançó de "Els Segadors". Per la suggestió natural que exerceix l'analogia entre la situació en l'any 1640 i en els temps actuals, el President de Catalunya, en el seu discurs, recordà una frase de la cançó vella, donant-li aplicació nova. En la magnífica oració presidencial, les paraules famoses havien pres un relleu de vida i de foc. I així podem remarcar que en la discussió d'ahir es féu la glossa de "Els Segadors".

En Puig i Cadafalch s'havia deturat a la estrofa primera, i En Nicolau d'Olwer la completà amb les estrofes següents. El President de Catalunya posà les premisses, i el representant d'Acció Catalana en tregué les conseqüències. I és que una història i una cançó formen un tot. Les mateixes causes porten, a través dels segles, els mateixos efectes. Ni és possible el tallar la història, ni és possible el mutilar les cançons. Quan es comença el cant, s'ha d'acabar-lo. Allí on els reis declaren la guerra als pobles, els pobles adopten per únic rei i senyor l'ideal de llibertat il·limitada.

El discurs d'En Nicolau d'Olwer, elegantment concís, noblement sincer, breu i ple, evocà d'altres estrofes de la cançó que arrodoneixen el quadro de la Catalunya sotmesa encara en el cos, però lliure i rebel ja en la seva ànima.

No hi fa res que En Puig i Cadafalch, oscil·lant entre els seus sentiments radicalment catalanistes i el governamentalisme convencional de la Lliga, hagi escurçat en la seva intervenció d'ahir l'abast de la seva crítica duríssima. No hi fa res que hagi volgut donar una interpretació suau a la referència que féu a la cançó popular. Les estrofes—les primeres i les darreres—ja havien ressonat en l'aire dens de la sala. I en la imaginació d'aquells que coneixen la història de la pàtria nostra, apareixia en l'antiga Sala de Braços l'escena d'una d'aquelles juntes memorables del mes de setembre del 1640 i del mes de gener del 1641, en què En Pau Claris llegia amb veu enèrgica les proposicions que eren la contesta decidida i heroica de Catalunya a la declaració de guerra que d'Espanya li havia vingut.

Amb la gran virtut de la sinceritat, que és la característica dels homes d'Acció Catalana, En Nicolau d'Olwer va interpretar el pensament íntim de tots els veritables nacionalistes catalans; pensament que és manifest en els uns, i una mica recòndit en els altres. Les mostres d'aprovació i els aplaudiments dels diputats i del públic que acolliren diferents paràgrafs i el final del discurs d'En Nicolau, tingueren la vàlua d'un testimoniatge de cordial identificació patriòtica i d'una confirmació de les orientacions del nacionalisme incondicionat.

"Els Segadors" han tingut la seva glossa en l'Assemblea de la Mancomunitat. Es un senyal del temps. Tornen els episodis de la història nacional, tornen els espectres. La cançó glossada en la sala reclosa del Palau de la Geralitat, passa novament, planyívola i ferrenya, per sota el cel de Catalunya.

Full de dietari

TREBALLANT DINS LA LEGALITAT

Els que han estat testimonis de la lluita electoral a Granollers conten episodis que assenyalen el començament a Catalunya d'una nova era de violència. A més a més dels intervenirs fets malbé, dels apoderats agredits, dels notaris vexats, sembla que hi ha hagut escenes d'una novetat esfereïdora. Quan totes les grans empreses cinematogràfiques en tinguin esment, abandonaran llurs camps i muntanyes dels encontorns de Los Angeles per venir a filmar al Vallès, en combinació amb la "Unión Monàrquica Nacional". El senyor Serradell tal vegada està destinat a esborrar la glòria de Charles Ray; el marquès d'Olèrdola potser, exercitant alguns muscles dels que ara té vagatius, podria arribar a fer un bon paper en una topada de pells roges i de rostres pàl·lids. Quant al senyor Torres, el candidat en honor del qual s'ha realitzat l'hecatombe, és indubtable que té condicions per realitzar belles performances al cap d'avant d'una partida de cow-boys.

No exagerem pas. Em sembla que més aviat manco de recursos per donar una idea vívida i pintoresca dels episodis esdevinguts diumenge passat des de Badalona a Montcada, i des de Sant Feliu de Codines a Granollers.

El truc més nou i més iniqui de tots, crec sens dubte que ha estat els incendis de boscos que d'una manera casual—no cal dir-ho—van esclatar en diversos indrets del districte, coincidint amb les hores de la votació.

Cada incendi representava ben bé trenta, quaranta homes que havien de córrer amb la destral a la mà per amarar la línia devastadora del foc. Qui té foc a casa o al costat de casa, va a apagar el foc; no va pas a votar. La cosa és evident.

També és evident que el candidat de la Lliga, el senyor Tries de Bes, tornarà a restar sense acta. Si no la hi ha pres la Junta del Cens, la hi prendrà el Tribunal Suprem. Mai falta una mà cobejosa per a una acta catalanista.

Trebàllem dins la legalitat! Ve't ací el principi de la Lliga, afirmat en un

Converses filològiques

El parlar de Barcelona, al mateix temps que suprimeix el *no* de les proposicions negatives en què figura algun dels mots *res, gens, mai*, etc., anteposats al verb, redueix o tendeix a reduir, en proposicions afirmatives, les locucions negatives *no res* i *no gens* a *res* i a *gens*, respectivament. Això comença la confusió de dues proposicions de significació tan oposada com *Res no l'espanta* (negativa) i *No res l'espanta* (afirmativa). La primera es diu d'un coratjós: *Res no l'espanta*, ço és, *No l'espanta res*, no hi ha cosa que l'espanti. La segona es diu d'un home pusil·lànime: *No res l'espanta*, ço és, la menor cosa l'espanta. La supressió habitual del *no* en ambdues proposicions engendra la proposició de doble significació *Res l'espanta*.

Quan diem *Mai ve*, s'ha de corregir dient *Mai no ve* i no pas *No mai ve*. Aquesta regla la podem aplicar igualment a *Res l'espanta* en tant que signi una proposició negativa com *Mai ve*: cal corregir-la dient *Res no l'espanta* i no pas *No res l'espanta*, però ací tant més que, així com *No mai ve* no vol dir res (o no diu mai dit, sinó el mateix que vol dir *Mai no ve*), *No res l'espanta* té, al contrari, una significació, però no precisament la mateixa que *Res no l'espanta*, ço és, *No l'espanta res* (proposició negativa), sinó la de *L'espanta no res, la més petita cosa* (proposició afirmativa).

Veiem, doncs, en una proposició en què figuri el mot *res*, com és inadmissible la supressió del *no* que practica la llengua parlada, i com s'ha d'anar amb compte en la col·locació del *no*. Amb *mai, cap*, etc., el *no* s'ha d'adjuntar sempre al verb (*Mai no ve*); amb *res*, el *no* s'ha d'adjuntar al verb o a *res* atenent a la significació de la proposició, negativa en el primer cas i afirmativa en el segon. I el mateix que passa amb *res*, passa amb *gens*.

P. Fabra

dels primers articles dels seus Estatuts.

Es un bell principi. La llàstima és que els Governs espanyols tenen una remarcable tendència a suprimir la legalitat, tota vegada que els fa nosa.

Carles Soldevila

LA SITUACIÓ D'ALEMANYA

NO HI HA MARCS

De fet, la paraula d'ordre, avui, a Alemanya, sembla ésser aquesta: "campi qui pugui!"

(Del nostre enviat especial)

Hem arribat a un moment que la realitat es fa inaferrable. Cada vespre un té la sensació que en el successiu desenrotllament de la crisi alemanya s'ha arribat a un límit extrem. Ve l'endemà, però, i els límits són superats i el dia anterior resulta un dia quasi normal i vulgar. Les descripcions de la realitat alemanya, doncs, resulten uniformes i els adjectius i els adverbis es tornen monòtons i destenyits.

Ve un moment que tothom s'acostuma a tot. Si demà en llevar-nos i obrir el diari llegíssim que un dòlar val vint milions de marcs, trobaríem que no té res de particular i que és la cosa més natural del món. Estem fets a qualsevol cosa: un dia no hi ha tramvies, un altre dia no hi ha llum, les botigues de vegades són obertes i de vegades tancades per falta de queviures, però si són obertes, aquella horeta de cua per comprar qualsevol cosa no us la treu de sobre ningú. Una de les coses més escasses a Alemanya en aquests temps en què es fabriquen, cada dia, bilions i bilions de marcs, són els bitllets de banc. I això perquè com més se'n fabriquen menys valen i més se'n necessiten i, per tant, com més en fan, menys n'hi ha. El turment més gran a què es podria sotmetre un usurer seria fer-lo viure una temporada en aquest règim pintoresc i insegur. Es moriria d'angúnia i de por.

Els dies que falten bitllets, que són un dia sí i l'altre també, el mosso del cafè us torna el canvi en xecs i paguen la capsa de mistos del venedor ambulant amb un magnífic paper d'aquesta classe. Ningú mira si el xec és bo o fals, perquè ja es perd prou temps d'un cap de dia a l'altre fent sumes i restes de milions i milions de marcs. Jo de vegades penso la que s'armaria a Catalunya si algun dia les circumstàncies fessin que caiguéssim en un règim així. Ara, a Barcelona, cobrar un xec de tres pessetes ple de firmes conegudes de persones solventíssimes, costa Déu i ajuda i s'han de fer tots els papers de l'auca. Us demanen el passaport, si heu estat mai a presidi i qualsevol dia us demanaran coses absurdes, si teniu el batxillerat o si la vostra dona està en estat interessant, per exemple. Els Bancs de casa nostra fan una trista gràcia: sembla que la seva salvació o la seva ruïna depèn, cada dia, del pagament d'un xec de catorze rals... bo.

L'home que presideix aquest estat financier fantàstic, és Havenstein, el director del Deutsch-Banc. Havenstein és, després de Stresemann, l'home més important d'Alemanya. Almenys és el més atacat. Ningú no el pot veure. En temps de l'Imperi, el Banc d'Emissió, el Deutsch-Banc, estava en tot moment controlat per l'Estat. Una de les obres de la República ha estat donar a aquest establiment l'autonomia i això per evitar que es pogués fer servir el Banc per a fins polítics i per evitar les filtracions d'aquest ordre. Sembla que aquesta autonomia ha donat mal resultat i ja es parla de tornar l'establiment d'emissió a sota el paternal control de l'Estat. Havenstein s'ha convertit en una mena de dictador dins de la República. A Havenstein se l'acusa d'ésser l'home dels crèdits a Stinnes i a l'alta indústria, aquells famosos crèdits que ja explicàrem, aquell prèstec de marcs bons que es convertiren, el dia de la liquidació, en marcs fum, per haver, en l'intermedi, baixat el marc enormement.

També se l'acusa a Havenstein de la falta de bitllets. No hi ha bitllets!—crida tothom—. Intensifiqueu la fabricació de bitllets! — escriuen cada dia els diaris—. Havenstein es defensa. Si no hi ha més bitllets —diu el director—és perquè el Banc té dificultats quasi insuperables per trobar el paper que faria falta. Les fàbriques de paper de l'Estat no basten, no poden produir més del que produeixen, s'han hagut d'ampliar, s'han hagut de fer contractes amb fàbriques particulars. Per altra part, les impremtes han batut també el record de la seva producció — continua sempre Havenstein—. S'han hagut de requisar impremtes particulars, s'està estudiant la producció de marcs utilitzant les rotatives dels diaris...

Però els enemics d'Havenstein, que són principalment els socialistes, no acaben mai la corda i tot fa creure que Havenstein se n'haurà d'anar. Stinnes i Stresemann fan fins ara els possibles per mantenir-lo, però Stresemann no és pas home que s'aturi davant d'un principi o d'un home. A Stresemann se l'anomena als cercles polítics de Berlín "la granota política", això perquè sempre està disposat a fer el saltet què les circumstàncies requereixin. Es un home dúctil, per parlar més amablement que els alemanys.

La qüestió de la falta de bitllets és importantíssima, sobretot per mantenir les relacions de Berlín i els altres Estats de la República imperial, per no complicar més les dificultats naturals que hi ha entre Prússia i Baviera, Saxònia, Wurtenberg i el Rin. Succeeix aquí, com a tot arreu, que la capital està més ben fornida de tot que les ciutats de província. Es la mateixa cosa que passa amb els cigarrets de seixanta a Madrid i a Barcelona. A Madrid no fa mai falta tabac d'aquesta, com de totes les classes. A Barcelona, en el meu temps, no n'hi havia quasi mai. S'ha de veure en aquest fet una explicació del gran nombre d'incidents, de vegades molt greus, que passen a les ciutats alemanyes i que no passen a Berlín. A Berlín hi ha més queviures, més ordre i més bitllets que a Munic o que a Estutgard, que a Hamburg o que a Weimar. Els ciutadans d'aquestes poblacions es creuen postergats i deixats de la mà de Déu, creix l'ànsia i el pànic i en un estat així, qualsevol cosa és bona per fer explotar la paciència del poble que en té més. Es rar el dia que no hi hagi, en una o altra de les ciutats provincianes, saqueigs i baralles sagnants i sovint mortals amb la policia. En aquestes poblacions, Havenstein és especialment impopular i odiat.

Mentrestant la vida, com comunicàvem en la nostra nota anterior, es manté alta com en cap altre país. Malgrat haver batut el dòlar ja al ruble, els comerciants han après de cobrir-se contra qualsevol depreciació del marc amb vint-i-quatre hores d'anticipació. Les factures una mica importants les compten les cases de comerç, prenent per base un preu del dòlar molt superior al preu actual. Per a les factures petites i per a les compres al minut, els botigues s'han construït una escala mòbil de preus en la qual es calcula només l'eventualitat de la puja del dòlar. Fa por de pensar en la possibilitat d'una solució ràpida de la qüestió de la Ruhr. Fa por de pensar, donada la impossibilitat d'una baixa general del preu de les coses, en el que passaria si demà el marc comencés a millorar. No es podria viure en aquest país si no es tingués un marge econòmic il·limitat, no hi hauria manera de menjar ni de comprar les coses més necessàries. Si Bavera no esclafés la revolució és que aquest poble ha nascut per a tot menys per a això.

De fet, la paraula d'ordre avui a Alemanya sembla ésser aquesta: "campi qui pugui!" L'especulació ha pres un aire ferotge i ningú fa cas dels llargs articles de to porità que surten als diaris blasmant "l'estúpid egoisme dels alemanys en general i dels comerciants en particular". Hi ha una cursa al huit entre el productor i el consumidor. El productor elevant el preu de les coses; el consumidor presentant cada matí i cada tarda noves demandes de puja de jornals i de sous. El dia 20 d'agost el carbó anglès valia 35 milions de marcs la tona i a Berlín es venia a 85 milions de marcs. I com ja tinc dit moltes vegades, Alemanya no es troba més que al començament de la seva crisi. Si es tira endavant, la nova política fiscal i el govern s'obstina en voler cobrar els impostos en or — cosa difícil si es tenen en compte els assassinats d'Ezberger i de Rathenau i que no volien fer altra cosa que això — aquest estat de coses s'agreujarà considerablement. No hi ha res que demostri que Alemanya no passarà per un període com el que han passat Rússia i Àustria.

Josep Pla

Berlín, agost.

LES ELECCIONS D'IRLANDA

INCIDENTS I COL·LISIONS

LES IMPRESSIONS SON FAVORABLES AL GOVERN DE L'ESTAT LLIURE

Les escasses notícies arribades d'Irlanda diuen que molts incidents sensacionals han pertorbat el començament de les eleccions de l'Estat lliure d'Irlanda, efectuades el dia 27.

Durant tot el dia escamots de soldats ciclistes han recorregut els carrers de la capital, on a la matinada hi hagué un tiroteig molt violent. Durant una estona els fusells i les ametralladores han crepitat sense parar; fins ara, però, no us ha arribat cap detall d'aquesta topada.

L'automòbil que conduïa el ministre de Comunicacions i els candidats governamentals del Comtat de Kerry ha estat atacat a trets en travessar Lixnow, on s'havia congregat una multitud hostil. A conseqüència de l'agressió ha resultat mortalment ferit un dels manifestants.

A Aughagower ha estat apedregat un candidat governamental. Els paravents del seu automòbil ha estat fet a miques i els neumàtics han estat rebentats a cops de ganivet.

Un altre telegrama de Dublín diu que la impressió general, malgrat la falta d'entusiasme en el cos electoral, és que a la votació hi prendrà part un seixanta cinc per cent dels electors.

La elecció catòlica apoiarà decididament el Govern Cosgrave. En general, doncs, hom creu que el Govern té el triomf assegurat.

Adhuc als centres millors informats l'opinió es mostra dividida respecte al nombre de la majoria futura, però es dóna com a segur que el Govern podrà realitzar el seu programa, perquè els partits agraris i independent l'ajudaran.

La situació a Europa

L'atemptat de la frontera albanesa ha tornat a enverinar la qüestió dels Balcans. Mussolini ha tramès un enèrgic ultimàtum a Atenes, exigint honors per a les víctimes, indemnitzacions i l'execució dels culpables d'aquí a cinc dies.

El cap del Govern grec sembla que està disposat a cedir en moltes coses, però no pas en cap humiliació. Això fa que la situació es consideri molt tivant i que hi hagi temors d'una ruptura, puix Mussolini ha declarat que estava disposat a arribar on calgués.

Bandes montenegrines han atacat i s'han apoderat de la ciutat d'Antivari.

El "Servei Parlamentari Socialista" diu que cal una intel·ligència amb França; que l'ocupació de la Ruhr no ha estat per a aquesta del tot estèril i que els habitants de la Ruhr estan disposats a cessar les resistències si els donen garanties.

DE LES TERRES BASQUES

EL CRIT DE REDEMPCIO

Es tal l'afecte, l'apassionament o, més ben dit, l'amor amb què són rebudes i glossades les nostres coses d'un temps ençà en aquestes terres; se segueix amb tant de respecte, amb tanta d'atenció, amb tant d'interès i amb pregon elogi el moviment nostre, cada pas que Catalunya dóna envers la seva llibertat, i en tots els ordres, que seria faltar a l'agraïment i a l'amistat que galantment se'ns ofrena, si no us diguéssim res a vosaltres, bons germans nostres, de les glòries i dels anhels d'aquest poble, esclau com el nostre, i com el nostre frisós de llibertat.

Per començar a parlar de BasCònia, hem de prendre peu d'un fet vivent, del vent de profecia, com diria Maragall, vent impetuós, irresistible, que revifa el caliu d'aquesta pàtria aparentment perduda, apagada, morta; i aquest fet vivent, aquest vent que ja ha esventat les cendres de tants de cors, llum i vida a l'ensems de tantes ànimes, avui ja redimides, és el nacionalisme.

Però el nacionalisme basc és distint de molts, de quasi bé tots els nacionalismes, en els seus començaments: no va néixer com el nostre, per exemple, d'una manera evolutiva. El nacionalisme ha nascut a la nostra pensa i al nostre cor de xic en xic, lentament. Al cervell i al cor dels fills d'Euzkadi hi ha nascut de sobte, tot d'un plegat.

No fa pas més de 30 anys que il·lumina aquestes terres aquesta llum què, com un do de Déu, prengué forma i vida al cervell i al cor del gran basc, el Mestre, com diuen els nacionalistes, Sabí d'Arana i Goiri, el primer que enarborà la bandera dos cops creuada de Bascònia; d'ell em plauria parlar-vos, però avui serà millor que seguim l'estudi de ço que fou el gran amor de la seva vida.

A últims del passat segle, després de l'any 90, quan el poble basc havia arribat a un punt tal d'oblidança, i a la pèrdua d'ell mateix, que d'un xic més fins hauria perdut per sempre la seva fesomia, l'ànima i les forces de reserva que té tota raça per a ella mateixa refer-se i alçar-se; quan sota el jou de les lleis estrangeres els costums tan purs s'eren tot estrafet, i la llengua en les ciutats i grans viles moria menyspreada, insultada i tot, públicament, car als bascos que es posaven als llavis la flor sublim de llur raça se'ls deia, sense vergonya i amb to de burla, com se'ns ha dit a nosaltres abans i ara, aquells vils mots: "Por qué ladráis?"; quan fins en els últims recons de les muntanyes era perseguida la parla del basc, així com la nostra, igual, igual, i s'asfixiava en el cerc irreductible que al seu entorn posaven uns carrabiners i uns guàrdies, els mestres de l'Estat invasor, metges, veterinaris, gent de carrera... i, oh vergonya!, fins ministres de Déu; quan ja tota la vida d'aquest singular poble, tristament nova, anava donant voltes a l'entorn del sol aparent d'Espanya com si fos centre ja del seu veritable sistema, allavors vingué el Nacionalisme.

Una veu jove, forta, claríssima i ferma cridà: Euzkadi és la pàtria veritable i, per tant, única, de tot basc; petita o gran, és la nostra mare; lliure com cap altra fou un jorn, lliure deu tornar a ésser com Déu va fer-la.

La mateixa veu, iguals paraules, sentireu ara dels llavis dels apòstols de la llibertat; el nacionalisme basc, doncs, fou ja radical des del seu primer dia; abans d'ell no hi hagué ni un crit de descentralització, no el precedí cap regionalisme, no fou res d'això. Té un altre aspecte la lluita del carlisme o fuerisme; el nacionalisme, volem repetir-ho, va néixer ja radical, clar, definit, perfet.

El gran Mestre Sabí d'Arana i Goici va sentir-lo amb tota la seva plenitud i així el va dar als seus germans.

El basc en aquell dia fou redimit; amb amor tirada la sement a la terra, xopa, de l'escalf, de la força i de la vida d'aquell cor creient, molt creient i tot humà, no trigaria a néixer l'arbre amb grosses branques que ara ja ombregen tota la terra basca, desafiant tots els vents i els treballs de l'odi dels opresors que, com a casa nostra, s'ataneen a la soca per segar-la, desenterren les arrels, però res no poden ni podran, perquè l'esperit de tot nacionalisme arrela en el poble, molt endins; en el cor de la terra, perdent-se per pouar-ne més fortitud en les boires blanques i pures del passat; i ara a les seves branques fins els que fugiren de la seva terra, exilats, hi vindran a fer niu.

Antoni Fontbernat

Bilbao, agost.

La Política

ELS DE "LA BARRICADA"

Diumenge vinent, a les cinc de la tarda, el Grup Català "La Barricada" efectuarà una visita als nacionalistes de Cornellà, amb la seva bandera.

EL MITING DE MONTMELO

En el míting que se celebrarà diumenge vinent, a les onze del matí, a la plaça major de Montmeló, hi parlaran En Domènec Latorre, N'Arístides Cots i Na Teresa Guinart, per "La Barricada"; En Fernàndez i Burgas, per la Joventut Democràtica Nacionalista; En Domènec Valls, per l'Esquerra Catalana; En Joan Pujol, per la Joventut d'Esquerra Catalana; En Joan Garcia, per "La Tralla"; En Pauli Ruenca, pel Comitè de Viatjants "Pro Catalunya", i En Roig i Pruna, per la Unió Catalanista.

JOVENTUT NACIONALISTA OBRERA DE BARCELONA

En Assemblea general extraordinària, celebrada abans d'ahir, la Joventut Nacionalista Obrera de Barcelona (adherida a Acció Catalana) aprovà, per unanimitat, les proposicions següents:

Ratificar la incondicional adhesió a Acció Catalana.

Nomenament d'un Comitè d'Esports i Cultura.

Fou també reelegit el Consell de Govern, que queda constituït de la següent manera:

Francesc Bosch i Pujol, president; Joan Casademunt, vice-president; Lluís Roig, secretari; Josep Maria Brillas, vice-secretari; Antoni Barrell, tresorer; Adrià Arnau i Jordi Terrelles, vocals.

CONFERENCIA D'EN DOMENEC A "PATRIA LLIURE"

Tal com estava anunciat, ahir, a les deu de la nit En Domènec Palero donà la seva conferència a l'Ateneu "Pàtria Lliure", tractant sobre el tema La causa de Catalunya: la drecera de la victòria.

El vice-president de l'entitat presentà el conferenciant, el qual començà el seu parlament saludant els nacionalistes d'aquella entitat, que té per títol un símbol que sintetitza les aspiracions dels bons patriotes: Pàtria lliure.

Parlà extensament del problema nacionalista, i digué que calia sentir-se optimista en l'actuació patriòtica. Acció Catalana—afegí—ens ha dut a la drecera de la victòria. Mireu la bona tasca de proselitisme que s'ha realitzat. Tinc encara la visió de les terres altes de Lleyda on la caravana de la pàtria ha fet flamejar triomfant la bandera catalana.

Parlà de la Triple Aliança, dient que no eren solament els catalans els que havien esborrat de la pissarra de les possibilitats la solució harmònica. La Triple Aliança peninsular—digué—s'ha de convertir per Espanya en una realitat esfereïdora i en el triple problema peninsular.

Acabà dient que tots els catalans tenien el deure d'ésser bons nacionalistes, perquè a les nacions opreses el nacionalisme, més que un ideal polític és una fe patriòtica.

El nombrós públic, en acabar l'acte, aplaudí llargament el conferenciant.

CANVI DE NOM D'UNA ENTITAT

L'entitat que portava el nom d'Ateneu Autonomista del districte III, creient que no expressava els sentiments de llibertat d'una bona majoria de socis, en assemblea celebrada el 12 de juliol passat, acordà canviar-lo pel de Ateneu Nacionalista Barcelona Vella, i aprovà uns nous estatuts en els quals declara l'adhesió a Acció Catalana.

Constituït el nou Consell directiu, acordà unànimement nomenar president honorari de l'entitat l'il·lustre regidor En Martí Esteve, començant tot seguit els treballs per intensificar l'acció nacionalista i cultural a la ciutat vella, i per desenrotllar millor la tasca empresa ha creat la Comissió d'Acció política i Cultura, integrada per valuosos elements nacionalistes.

FINANCES I COMERÇ

COTITZACIONS DEL DIA 30 D'AGOST DE 1923

BORSÍ MATÍ

	Obra	Alt	Baix	Tanc
Nord	68'85	68'90	68'85	68'85
Alacant	68'65			68'65

BORSÍ NIT

	Obra	Alt	Baix	Tanc
Nord	68'80	68'70	68'60	68'70
Alacant	68'50	68'65	68'50	68'55

DIVISES ESTRANGERES

Francs	42'
Suissos	128'80
Belgues	34'80
Lires	32'05
Lliures	33'70
Dòlars	7'40
Marcs	0'0002
Corones	0'0150

BORSA TARDA

	Octu.	Alt	Baix	Tanc
Nord	68'80	68'80	68'60	68'60
Alacant	68'45	68'45	68'35	68'35
Colonial	69'			69'
Sucres O.	34'50			34'50
F. C. Metrop.	171'	171'	170'50	171'
Càceres variable	35'15			35'15

BORSA DE LONDRES

Cèdules argentines	36'	Argentina	3862
Exterior	7050	Montevideo	3800
França	8020	Xile	3660
Nova York	45512	Berlín	53.000,000
Espanya	33685	Copenhague	24475
Suïssa	2520	Yokohama	2193
Holanda	11565	Bèlgica	9825
Itàlia	10575	Noruega	27015'
Suècia	1704		
Portugal	231		

BORSA DE MADRID

	Com.	fines	Prop.
Interiors	71'80		
Amortitzable 4 %	88'		
Amortitzable 5 %	96'75		
Exterior 4 %			
Banc d'Espanya	589'		
Banc Esp. de Crèdit	150'50		
Banc Esp. Rio Plata	235'		
Tabacs	248'		
Sucres pref.			
Sucres ord.			
Cèdules	89'25		
Nords	340'50		
Alacants	343'		
Francs	41'10		
Lliures	33'15		

BORSA DE PARIS

Londres	80'85	80'60
Bèlgica	31'8	
Espanya	89'50	289'
Holanda	7 0	
Itàlia	76'90	75'30
Nova York	177'75	17'73
Portugal		
Suècia	476'50	
Suïssa	320'75	320'50
Argentina		
Brasil		
Grècia		
Noruega	281'	
Dinamarca		
Berlín	0'002	0'002
Viena	00'25	0'025
Praga	52'80	

CANVI DE L'OR

Monedes or Alfons	185'
" " Isabel	188'
" " unses	185'
" " petites	184'50
" " francès	185'
" " lliures	34'
" " dòlars	7'10

SUCRES

Nova York	Tanca 29 d'agost
Setembre	4'6'
Desembre	4'8
Març	367'
Maig	374'

CAFES

Nova York	Tanca 29 d'agost
Disponible	15' 1/2
Setembre	879'
Desembre	779'
Març	735'
Maig	720'
Juliol	705'

MERCAT DE COTONS

Cotitzacions del 30 d'Agost 1923

	Disp.	Octu.	Dbre.	Gener	Març	Maig	Juliol
NEW YORK							
Tanca anterior		24'39	24'30	24'01	24'03		
Obertura		24'5'	24'44	24'11	24'14		
Segon telegrama		24'47	24'39	24'07	24'12		
Tanca							
LIVERPOOL							
Tanca anterior							
Obertura		13'78		13'47	13'38		
Segon telegrama		13'82		13'50	13'40	13'27	13'25
Tanca		13'78		13'45	13'34	13'20	13'88
New Orleans							
Tanca anterior	24'50	23'75	23'72				
Obertura							
Segon telegrama							
Tanca							

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

	Antr.	Cort.
Empréstit 1914	74'75	74'75
" 1920	74	74'
C. C. Comunal	74	

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

	Antr.	Cort.
Emp. 6.000,000	80'	
" 5.000,000	79'50	
" 13.000,000 B.	78'	
" 13.000,000 C.	77'75	78'25

AJUNTAMENT DE BARCELONA

	Antr.	Cort.
Emissió 1903	79'25	
" 1904	78'25	
" 1905	79'25	
" 1906 A.	80'65	80'85
" 1906 B.	80'75	80'75
" 1906 C.	80'85	
" 1907 D.	78'	
" 1910 D.	77'75	77'75
" 1912 B.	77'75	
" 1912 B.	75'25	
" 1912 F.	73'25	74'
" 1913 B.	78'25	
" 1916 B.	77'75	
" 1917 B	78'25	78'
" 1918 B.	78'	78'25
" 1919 B.	77'65	78'25
" 1920 B.	77'50	77'50
" 1921	100'	100'
Eixample 1899	96'25	
" 1913	91'	90'50
" 1907	87'50	87'50
Bons Reforma	84'15	84'

PORTS

	Antr.	Cort.
Port de Barcelona	89'50	89'50
" " Melilla	100'75	
" " Sevilla	91'75	93'
" " Gijón-Musel	95'	

DEUTES DE L'ESTAT

	Antr.	Cort.
Interior 4 % A.	71'75	71'75
" " B.	71'80	
" " C.	71'80	71'80
" " D.	71'75	
" " E.	71'70	71'75
" " F.	71'70	
" " G H	71'25	
Exterior 4 % A.	88'10	88'10
" " B.	88'	88'
" " C.	87'85	87'90
" " D.	87'75	87'80
" " E.	87'80	87'80
" " F.	87'80	
" " G H	87'55	87'55
Amortitzable 4 % A	89'	89'50
" " B	89'	89'10
" " C	89'20	
" " D	89'20	
" " E	90'	
" 5 % A	96'25	96'50
" " B	96'20	96'45
" " C	96'10	96'45
" " D	96'20	
" " E	95'70	
" " F	95'90	95'90
" 1917 A	96'	96'15
" " B	96'	
" " C	96'	96'20
" " D	96'10	96'10
" " E	96'	95'20
" " F	97'25	97'10
O. Tres. C. 1924 A	101'75	101'75
" " " B	101'75	101'70
" " F. A	101'75	101'75
" " " B	101'70	101'45
" " O. 1923 A	100'50	100'
" " " B	100'55	

OBLIGACIONS FERROCARRILS

	Antr.	Cort.
Villalbes 4 %	74'25	
Almanses 4 %	76'35	76'50
Osques 4 %	77'85	77'75
Tudela 5 %	88'	
Nord 1.a hip. 3 %	66'25	66'15
" 2.a " "	64	63'85
" 3.a " "	63'	63'
" 4.a " "	63'	
" 5.a " "	63'50	
Pamplona	63'55	63'25
Prioritat	66'25	66'
Segòvies	58'25	58'
M. S. Joan	67'50	
Astúries 1.a	64'15	64'85
" 2.a	64'	64'25
" 3.a	64'	
M. Z. A. A 5 %	94'35	94'25
" B 4 1/2 %	80'	80'25
" C 4 %	71'35	
" D 4 %	71'	70'85
" E 4 1/2 %	78'25	
" F 5 %	88'25	
" G 6 %	102'	102'
" 1.a	68'75	60'65
" 2.a	75'50	74'50
" 3.a	74'75	74'25
Fran. 1864 2 1/2 %	56'	
" 1878 2 1/2 %	53'25	53'75
Directes 2 1/4 %	55'25	55'25
Deus-Roda 2 1/4 %	66'75	
Lleydes	67'	67'
Orenses fix 3 %	61'50	
Orenses var.	35'25	36'25
Càceres 5 %	87'	
" fix 4 %	70'50	
" var.	35'15	35'
Vasc Asturiana 1.a	95'	
" " 2.a	98'	
Olot Girona 4 %	85'15	
" " 5 %		
Andalús 5 %	78'25	79'50
Secundaris 4 %	66'75	

OBLIGACIONS FERROCARRILS

	Antr.	Cort.
Manresa-Berga 4 %	86'	
C. Gral. Tram. 4 %	83'	
" " " 5 %	95'50	
Tramvies BEG 5 %	98'	
" " 4 %	76'	76'
" St. And. 4 %	72'50	73'
Sarrià-Barcel. 6 %	102'	102'
Fer. Catalunya 6 %	92'25	91'75
Ferr. Catalans 5 %	100'	100'

AIGUA, GAS I ELECTRICITAT

	Antr.	Cort.
C. Bar. E. 1900 5 %	89'	
" 1907 4 %	82'	
" 1908 4 %	60	
" 1912 5 %	88'	
" 1913 5 %	87'50	87'
" 1920 6 %	95'50	95'75
Aigües Barna. 3 %	50'50	
" " 4 %	71'5	
" " 5 %	97'75	
" " 5 %	86'75	
" " 6 %	101'50	
C. G.-E. D. 4 1/2 %	74'50	
" E 4 1/2 %	74'50	74'25
" F 4 1/2 %	74'50	74'25
" G 6 %	94'50	94'50
" Bons 6 %	92'50	92'25
Alum. pùb. G 5 %		
" " H 5 %	60'	
Energies 5 %	86'75	
" 6 %	95'	95'
" Bons 6 %	94'	94'25
E. del Cinca 5 %	88'	
" " 6 %	92'50	92'50
E. M. d'Ebre 5 %	75'	
S. P. F. Mot. 6 %	82'75	
" Bons 7 %	85'	85'
S. E. C. Elet. 6 %	75'	
H. A. Elect. 5 %	101'	100'75
" " 6 %	119'	

AIGUA, GAS I ELECTRICITAT

	Antr.	Cort.
C. Fluid Elct. 6 %	53'	
C. Mall. Elct. 6 %	101'75	101'25
Manresana 5 %	88'75	
" 6 %	94'	
C. Gral. Elct. 6 %	81'	

OBLIGACIONS VARIES

	Antr.	Cort.
Trasatlàntica 4 %	87'35	
" 5 %	101'50	101'50
" 6 %	106'25	
Urgells var.	65'25	106'50
T. Filipines 4 1/2 %	99'25	
Fabra Coats	89'	
Sucres 4 %	75'	
" estamp.	82'	
" Bons 6 %	97'50	
Asland 5 %	88'	
" pref.	88'	
" 6 %	94'50	
" 7 %	100'75	100'50
Reg. de l'Ebre 4 %	66'	
F. d'Obres 4 1/2 %	83'75	
" 5 %	95'25	95'50
C. Cot. i Aut. 5 %	62'	
Unió Vidriera 5 %	89'	
Siemens 5 %	62'	
Carbs. Berga 4 1/2	16'50	66'
Cons. Naval 5 %	84'	
" Bons 6 %	101'	
A. i Gracils A 7 %	101'	
" B 7 %	103'	
" A i T 7 %	9'50	
Cons. i pvts 6 %	92'	
U. E. P. fun 5 3/4	92'	
" 4 3/4	83'	
St. G. de Recs 6 %	83'	85'
C. G. Carbons 6 %	103'	
Cases Barates 6 %	71'50	71'75
Mines del Rif 6 %	81	
" 6 %	87'	
T. Fran. Esp. 7 %	98'	

ACCIONS

	Antr.	Cort.
Banc d'Espanya	548'	
Banc de Vilanova	55'	
Banc de Catalunya	50'	
Crèdit i Docks	155'	

FERROCARRILS I TRAMVIES

	Antr.	Cort.
Sarrià Barcelona	130'	
Orense Vigo	18'30	
Manresa Berga	15'	
Andalusos	56'	
Sud d'Espanya		
Vallad. M. Rioseco	6'	
Olot Girona	28'	
Alondara	75'	
C. Ferros. i Tramvs.	16'	
Canal Ebre	22'	
Villena Alcoy	25'50	

AIGUA, GAS I ELECTRICITAT

	Antr.	Cort.
Catalana D	77'	
" E	78'	
" F pf. 5 %	97	
" F pf. 6 %	84'	84'
Barcelonesa	120'	
Metallurg. Ebre	97'	
L'Electricitat Sub.	35	
Forces Motrius		
" " O		
" " P	87'	
Const. Elèctriques	92'50	
Aigües Barna. O.	121'	
" diferides	73'	
C. H. A. Elect. A.	374	
" B.	371'	
C. Fluid Elèctric B.	103'	
" C.		
" D.	93'	

ACCIONS VARIES

	Antr.	Cort.
C. Grl. Tabacs F 1.a	22'50	
" F. 2.a	190'	
C. Trasatlàntica O.	100'	
" P.	103'	
Canal Urgell	13'50	
La Maquinista	80'	70'
Espanya Industrial	162	
Hidro. de l'Ebre		
Sucrere del Segre O		
" P		
Gral. Telèfons O		
" P	91'	89'
C. Peninsular O.		
" P.	86'75	86'75
S. d'Obres i Cons.	133'	
Unió Resinera		
Asland	174'	
U. Metal·lúrgica O.		
" P.	73'50	
Sucreres O.	39'	
" P.	80'	
Mutua Propietaris	68'	
Indus. Agrícoles	171'	
Unió Vidriera A.	40'	
" B.	70'	
Cotxes i Autos A.	50'	
" B.	90'	
Indus. Elèctrica	97'	
Cons. i pav. A B C D	55'	
" E.	55'	
Autòmnibus S. A.	23'	
Hispano-Suïssa	203'	

ACCIONS VARIES

	Antr.	Cort.
Indus. Alcoholera	75'	
Foment propietat	50'	
C. Transmedit.	52'	
S. A. Monegal	48'	
S. A. Damm	103'	
Catalana C. i Nav. A	100'	
" B	100	
Làmpara Z.	90'	
Salat O	91'	
" P.	97'	
Torras fer. i cons.	107'	
Manuf. suro	100	
Astillers Tarrag. A.	72'	
" B.	72'	
Hotel Ritz	72'	
Carbons metàl·lics	121'	
La Bohèmia A	[illegible]	
" B	[illegible]	
" C	[illegible]	
S. A. Cros	[illegible]	

MINES I CARBONS

	Antr.	Cort.
Carbonífers	28'50	
Hulleres	170'	
M. i sondeigs O.	[illegible]	
" P.	[illegible]	
Carbons elèctrics		
Mines del Rif	255'	
Carbons Berga O	81'	
" P	101'	
S. Carbonera P.	175'	
" O 1.a	120'	
" O 2.a	110'	
H. Minera	33'	
General de carbons	41'	
Unió Minera	50'	

BORSA DE PARIS

	Antr.	Cort.
Interior esp.	169'	171'
Exterior 4 %	219'20	258'65
Banc Espanyol	533'	534'
Ac. Alacant	833'	795'
Ac. Andalusos	615'	
Obs. " 1.a	260'	
Obs. " 2.a	266'	
Obs. Càceres var.	244	
Accions Nort.	770'	
" " 1.a	762'	770'
Pamplona 1.a	724'	
Barcelona 1.a	765'	
Astúries 1.a	74"	750'
" 2.a	750'	
Tabacs Filip.	27'5	27'10
Riotinto	8'5	8'64
Renta franc. 3 %	57'3	57'45
" " 5 %	74'9	75'02
Nord 2.a sèrie	753'	746'
" 3.a "	737'	
" 4.a "	747'	735'
" 5.a "	728'	
Lleydes	713'25	
Astúries 3.a	730'	
Priorat	712'	
Pamplona esp.	724'	
València Utiel	765'	
Alacant 2.a	857'	
" 3.a	857'	
Càceres acció.		
Cordobes	565'	
Andalusos 1.a var.	310'	
" 2.a "	322'	
" 1917 3 %	573'	555'
Badajoz	1175	
Cèd. Argent.	256'25	256'5

En encaixar coneixereu a un home

Si estreny les mans enèrgica i expressivament, concediu-li confiança; se la mereix. Observareu que sempre és correcte i dóna al seu bon port la deguda importància. Si es presenta afeitat, ho estarà irreprotxablement.

Continueu aleshores la vostra informació i descobrireu que es tracta d'un entusiasta i asidu consumidor del

SABÓ GAL

per a la barba

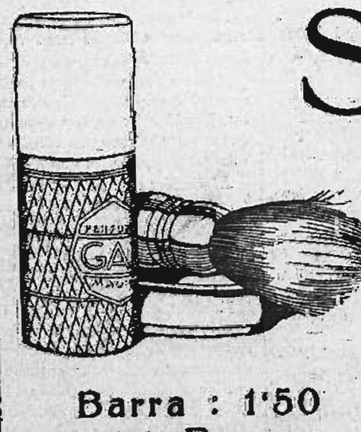

Forma a l'acte una escuma abundantíssima que no s'asseca a la cara. Suavitza la pell i estova en un minut la barba més dura, facilitant el pas suau de la fulla. No irrita, i, per tant, es innecessari usar desinfectants després d'afeitar-se. Una barreta dura més de mig any usant-la diàriament.

Barra : 1'50 a tota Espanya

Perfumeria Gal-Madrid

Anuncis Oficials

COMPANYIA BARCELONESA D'ELECTRICITAT

Es posa a coneixement dels senyors tenedors de les obligacions emeses per aquesta Companyia el 27 de d'octubre de 1913, segons escriptura autoritzada pel notari En Miquel Martí i Beya, que el dia 17 del vinent setembre, a dos quarts d'onze del matí, al domicili social, plaça de Catalunya, núm. 2, *principal*, davant de l'esmentat notari, es verificarà el sisè sorteig per a l'amortització dels 768 títols que de conformitat *amb el que s'estableix* en l'escriptura d'emissió han d'ésser *amortitzats*.

El dit sorteig tindrà efecte mitjançant boles, les quals representaran cadascuna un lot de 10 obligacions, i no essent possible extreure unitats escadusseres, hauran d'amortizar-se 770 títols, considerant-se com amortització extraordinària les dues obligacions que s'amortitzin per a completar el lot de l'última desena.

Barcelona, 30 d'agost de 1923. —El director-gerent, F. Fraser Lawton.

Sabó 'LA OCA'

QUALITAT SUPERIOR

Fabricant: J. ALERM. MATARO

CENTRE DE DEPENDENTS

del Comerç i de la Indústria

TERRASSA

Per regentar una classe diürna de Comerç, per a nois, que s'intenta establir, es necessita un professor amb aptituts pedagògiques i coneixements suficients per explicar les assignatures de **Càlcul Mercantil, Teneduria de Llibres, Legislació Mercantil, Economia Política, Correspondència Comercial i Llengua Francesa.**

A l'ensems és necessari que conegui pràcticament la Teneduria, amb l'objecte d'encarregar-se de la comptabilitat d'algunes seccions del Centre. També és imprescindible de conèixer a fons el català.

El concursant al qual s'adjudiqui la plaça ha de fixar el seu domicili a la ciutat de Terrassa.

El treball diari, en conjunt, serà de vuit hores.

El sou que s'ofereix és de 500 (cinc centes) pessetes mensuals, a pagar per períodes vençuts.

Aquells als quals pugui interessar l'oferta, són pregats de dirigirse, amb plec tancat contenint dades completes d'edat, estat, domicili, títols i les referències que creguin convenient, a En Josep Girona, President de la Comissió d'Instrucció i Cultura. **Centre de Dependents, Terrassa.**

Com acús de rebut, tots els concursants rebran una resposta, tant si s'accepten com si no s'accepten els seus serveis.

Terrassa, 29 d'agost de 1923.

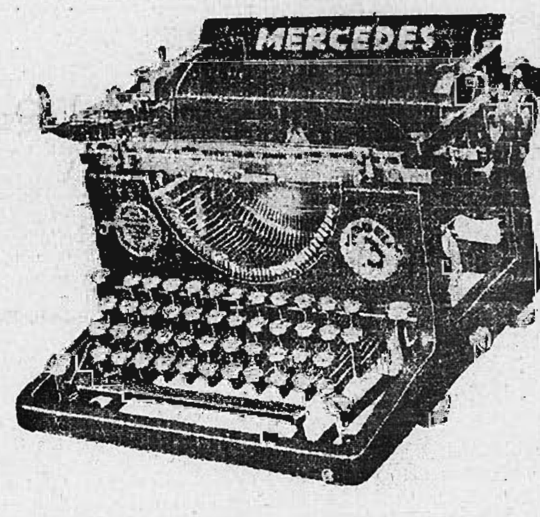

CAMPS I PLANA

SECCIÓ B

Rambla de Catalunya, 41
Telèfon 4588 A.

BARCELONA

Fills de F. Mas Sardà
Banca - Canvi - Valors - Cupons
20, Rambla del Centre, 20
—O—
Telèfon, 1430 A.

Chaves i C.a, S. en Cta.
BANCA, CANVI, VALORS
Rambla del Centre, núm. 6
Telèfons 1230-1231 A.

Obsequi de la Societat "Nestlé"

Contra remesa de 25 etiquetes de les que van enganxades en el pot de la Farina Lacteada Nestlé, es regalarà una preciosa nina i un bon numerat per al sorteig d'una nina de gran tamany. Aquest sorteig s'efectuarà entre cada cent participants.

Les etiquetes poden presentar-se a les oficines de la **SOCIETAT NECTLE**, Granvia Layetana, 41, Barcelona.

Cerquem per als nostres aparells elèctrics de música

MOTOPHONOLA

reconeguts els més elegants en les seves construccions de caixes i les millors en les seves obres mecàniques, importadors ben introduïts o representants amb bons coneixements del ram. Mobelwerkstätten G. m. b. h. Stuttgart-Untertürkheim (Alemanya).

N'Eusebi Balasch i Carulla

Metge de la Casa Provincial de Caritat

Va morir a Sanillés el 27 del corrent

HAVENT REBUT ELS SANTS SAGRAMENTS

La seva afligida vídua Na Carolina Bohny i de Nadal, mare Na Mercè Carulla, vídua de Balasch; germana Ester, mare política Na Mercè de Nadal, vídua de Bohny; germà polític Frederic, oncles, oncles polítics, cosins, cosins polítics i família tota, participen a llurs amistats tan sensible pèrdua i els preguen que el tinguin present en llurs oracions.

ESTATS BALTICS

—::—

La persistència de la col·laboració amb Polònia :: L'interès de francès davant d'aquesta unió

—::—

La darrera conferència dels Estats bàltics, que va tenir lloc a Riga, ha demostrat, segons el corresponsal de *Le Temps* a Varsòvia, que, malgrat del canvi de Govern a Polònia, la col·laboració polono-balta és un factor que ha d'ésser considerat com alguna cosa de constant en la política internacional europea. A aquest fi, l'esmentat corresponsal recorda alguns fets importants referents a aquesta col·laboració. En un principi el front comú, que és constituït contra l'imperialisme vermell. Les victòries poloneses i la defensa heroica d'Estònia, de Letònia i de Finlàndia per llurs pobles en armes han permès de concloure una sèrie de tractats de pau entre els Soviets i aquests novells Estats. Aquests tractats han creat llaços de solidaritat entre els països que els han conclòs, referent a l'execució dels compromisos contrets per Rússia amb les seves antigues províncies esdevingudes lliures. A la vegada, entre Polònia i els Estats bàltics hi ha interessos comuns permanents, sia per llur veïnatge amb Rússia, sia per llur veïnatge entre ells.

En ço que es refereix al veïnatge amb Rússia, és sempre més avantatjós pels Estats bàltics d'aparèixer en bloc compacte davant els Soviets. El ministre polonès d'Afers estrangers, senyor Seyda, en un recent interviu ha declarat que "Polònia ha provat al món, de la manera més concreta, que la seva política de solidaritat bàltica té sempre en vista la consolidació de la pau a l'Est de l'Europa per l'establiment de relacions normals amb els seus veïns orientals". Els alemanys s'esforcen per demostrar als ulls de l'estranger que les conferències bàltiques són, en el fons, manifestacions d'un imperialisme polonès. El fet real és que, gràcies a la política exterior del Govern polonès envers els Estats bàltics, aquests s'han pogut alliberar de les violències bolxevistes i sobretot d'entrar per la força dins la Federació russa de les repúbliques sovietiques.

Després de les conferències d'Helsingfors i de Bulderi (juliol, agost 1921), en la qual tots els Estats bàltics hi eren representats per delegats especials, han tingut lloc quatre conferències dels ministres d'Afers Estrangers: a Varsòvia, en març de 1922; a Tallinn (Reval), el mes d'octubre de 1922, i a Riga, el 10 i 11 del passat juliol. Els Estats bàltics no s'hi han pas unit en una aliança formal, degut en part (com saben els nostres lectors), a Finlàndia, en el qual país, com diguérem en una crònica precedent, les influències alemanyes són fortes i gairebé decisives. Però en totes les qüestions més importants, referent a l'Est europeu, els Estats bàltics, acabdillats per Polònia, han treballat sempre conjuntament. Segons Seyda, els resultats més importants d'aquesta col·laboració han estat fundar una entesa mutual, propugnada per la necessitat de col·laborar rigorosament i estretament amb el fi de reconstruir, des del punt de vista econòmic, l'Europa central i oriental.

Els Estats bàltics estan units entre ells, com havem dit, per múltiples llaços econòmics. Primer com a riberencs de la Mar bàltica, després com a país de trànsit, per tal com és per llur mediació que hom pot perseguir més fàcilment el comerç entre Europa i Rússia. La indústria polonesa, bastant reconstituïda després dels desastres de la guerra mundial, podrà fornir molts dels productes fabricats dels quals els Estats bàltics tenen fretura. Sobre aquests mercats, Polònia hi té un competidor perillós: Alemanya. La seva expansió econòmica, però, tendeix a augmentar. Fa dos anys, per exemple, Polònia representava un paper insignificant a Letònia des del punt de vista de la importació. Actualment, els polonesos hi ocupen un dels primers llocs. El millorament dels mitjans de transport (la via marítima, la línia de ferrocarrils entre Vilna-Kalkuny-Riga) és un dels resultats tangibles de les conferències bàltiques. L'acostament polític dels països riberencs de la bàltica afavoreix la situació de Polònia en llurs mercats.

Degut a la consolidació de la unió polono-balta, Alemanya s'ha vist aturada en els seus vastos projectes d'expansió política i econòmica a Rússia. Fins ara Alemanya ha pogut emprar-se de Lituània que li serveix de pont amb Rússia. L'orientació russo-alemanya del Govern actual de Lituània facilita enormement l'empresa dels alemanys. Alemanya, però, té un projecte més vast encara, això és, d'oposar-se a aquesta unió bàltica i d'atreure dins l'òrbita de la seva influència tots els Estats despresos de l'Occident rus. Aquestes temptatives d'Alemanya han retardat la formació de la unió bàltica, per tal com el temor d'empènyer Lituània definitivament en els braços d'Alemanya i de Rússia ho ha impedit. Cal constatar que la participació de Lituània a la unió bàltica aixecaria entre Alemanya i Rússia una barrera sòlida i compacta. Cap a on es decantarà definitivament Lituània?

De tot això hom es desprèn que els Estats bàltics poden jugar un gran rol en la política internacional europea i, segons els francesos, servir-se de la mediació dels Estats bàltics aliats amb Polònia per consolidar una pau favorable a llur política exterior i fer abandonar als alemanys llur idea d'un acostament polític amb Rússia.

DE FRANÇA

—::—

Han estat fetes les proves estàtiques d'un nou avió gegant de guerra

—::—

Marsella, 30.—A Marignan s'han efectuat les proves estàtiques d'un avió de model completament nou, construït a Tolosa, que ha resistit sobre les ales un pes de 31 mil quilos. La resistència exigida per la comissió era de 30 mil quilos.

Aquest gegant de l'aire pesa 5.640 quilos i té un radi d'acció de 7 hores, a una velocitat de 185 quilòmetres per hora.

L'interès d'aquest avió consisteix en la seva construcció, que és enterament metàl·lica. Les ales, sense armadura, i el casc, estan recoberts de planxa d'alumini. Faran quasi inatacable aquesta fortalesa volant sis ametralladores i dos fusells-ametralladores. Portarà quatre motors de 260 cavalls, cosa que li permetrà d'aguantar-se en l'aire fins en cas d'avaria en un o dos motors.—Radio.

ELS GRANS RAIDS AERIS

Toló, 30.—El dirigible "Dixmude", que sortirà demà de Covers, ampliarà l'itinerari primitiu, que consistia a volar sobre les principals ciutats de França.

Ha pres les disposicions oportunes per afrontar un recorregut de nou mil quilòmetres. Anirà primer a Tunis i després al Senegal.—Radio.

LA PARTICIPACIO DEL MARROC FRANCES :: FELICITACIO A LES TROPES

Rabat, 30. — El mariscal Lyautey ha dirigit al ministre plenipotenciari delegat prop de la residència general, un telegrama preguntant-li que inserís a l'ordre del dia de les tropes d'ocupació una carta del ministre felicitant-les a elles i llurs caps amb motiu de la feliç unió de les tropes del Sud amb les que operaven al Nord, unió efectuada el 13 d'agost a la cresta de l'Alt-Elmane.—Radio.

L'EUROPA ORIENTAL

Mussolini tramet un ultimàtum al Govern grec

DESPRES DE L'ATEMPTAT DE LA FRONTERA ALBANESA :: UNA NOTA DE LA DELEGACIO D'ALBANIA :: LA INTERVENCIO DE LA CONFERENCIA D'AMBAIXADORS

Pessimisme :: Es tem una imminent ruptura italo-grega

Roma, 30. — Amb motiu de l'assassinat de la missió militar italiana a Albània, el senyor Mussolini ha tramès al Govern de Grècia una nota en la qual sol·licita que per mediació seva les autoritats militars li donin excuses oficials, i es tributin als morts cerimònies fúnebres solemníssimes amb assistència de tots els membres del Govern. Així mateix l'esquadra grega haurà de retre honor a la bandera de la missió naval italiana que es dirigeix al port del Pireu.

Se sol·licita també que es procedeixi a una severa enquesta i es practiquin actives diligències per al descobriment dels culpables.

Per fi, el Govern de Grècia haurà de lliurar 50 milions de lires en el termini de cinc dies i l'execució dels culpables abans del referit termini.

La nota reclama, per últim, que es tributin honors militars als cadàvers de les víctimes en el moment de l'embarcament. El document termina sol·licitant una resposta dintre de breu termini.—Havas.

SENSACIO A ATENES

Atenes, 30. — La nota que el senyor Mussolini ha dirigit al Govern grec ha causat en ésser coneguda als centres diplomàtics i per la opinió una impressió profundíssima.

A les redaccions dels diaris el sentiment produït per aquesta nota es de gran estranyesa, puix la premsa grega, a conseqüència de l'assassinat, expressà en tons enèrgics la seva indignació i el Govern hel·lènic s'afanyà a comunicar a Roma el sentiment que experimentava per aquest lamentable succés.—Havas.

LA PREMSA BRITANICA

Londres, 30. — La notícia de l'assassinat dels delegats italians a Santiquaranta causà gran sorpresa.

Els diaris no comenten la decisió del Govern italià exigint excuses i sancions per part del Govern grec. Es limiten a publicar aquesta informació.—Radio.

Londres, 30. — La notícia de l'assassinat de la missió italiana a Santiquaranta ha causat gran sorpresa en aquesta capital.

Els periòdics publiquen despatxos de Roma titulats d'aquest manera: "Bomba de Mussolini", "Acció assombrosa de Mussolini". "Europa està amenaçada pel perill d'una nova guerra", etc.—Havas.

LA CONVICCIO DE GONATAS

Atenes, 30. — La premsa manifesta la seva indignació i el seu sentiment per l'assassinat de la missió italiana.

El president del Consell senyor Gonatas ha manifestat que té la convicció que els assassins no són de nacionalitat grega.—Havas.

L'ACTITUD DE GRECIA SUBMISSIO, PERO... :: TEMORS DE RUPTURA

Atenes, 30. — En els cercles ben informats s'assegura que Grècia està disposada a donar tota classe de satisfaccions i d'indemnitzar les famílies de les víctimes de l'atemptat.

El cap del Govern ha declarat que Grècia atendrà les reclamacions formulades a l'ultimàtum que ha dirigit Mussolini, però que de cap manera acceptaria les condicions humiliants exigides en aquest document italià.

A Atenes regna gran inquietud, puix es tem la ruptura amb Itàlia.—Radio.

PESSIMISME :: MUSSOLINI DIU QUE ITALIA ESTA PREPARADA

Londres, 30. — Les darreres notícies referents a la tivantor de relacions entre Grècia i Itàlia a causa de l'assassinat de la missió italiana són bastant pessimistes.

La "Chicago Tribune" diu que Mussolini ha declarat que no cedirà en res referent a l'ultimàtum presentat pel Govern italià al grec i que Itàlia està preparada per a qualsevulla eventualitat.

UNA NOTA DE LA DELEGACIO ALBANESA

Roma, 30.—La delegació d'Albània en aquesta capital ha tramès a l'Agència Stefani el comunicat següent:

"Per destruir tota impressió que pogués subsistir encara, donades les primeres notícies publicades per alguns diaris sobre els crims comesos a les persones de la Comissió italiana de delimitació de fronteres a Albània, la delegació albanesa publica el següent despatx que rebé:

"La missió italiana i les d'altres països interessats es trobaven a Janina. El dia 27 els delegats italians, albanesos i grecs marxaren en automòbils diferents cap a la frontera albanesa.

La delegació d'Albània marxava al davant, seguia la delegació italiana i després la grega.

La delegació italiana arribà a les immediacions de Delbnaki, en territori grec i aproximadament a 20 quilòmetres de distància de la frontera albanesa, essent detinguda per una partida grega en armes que assassinà el general Tellini, el major Carti, el tinent Bonacina, el xofer Farnetti i l'intèrpret Cravell.

La notícia d'aquest execrable crim ha causat profunda consternació a tota Albània, que considera aquestes víctimes com a màrtirs de la seva causa nacional.

Es, per tant, una infame calúmnia —acaba dient el comunicat—, pretendre que aquest crim pugui ésser obra d'Albània."—Havas.

LA CONFERENCIA D'AMBAIXADORS INTERVE

París, 30.—La C. d'Ambaixadors ha acordat telegrafiar col·lectivament a Atenes dient que els tres Governs de França, Gran Bretanya i Itàlia estan units per protestar enèrgicament, donada la gravetat de les circumstàncies, contra l'atemptat comès a la frontera greco-albanesa, invitant el Govern de Grècia a obrir una informació.—Havas.

ELS MONTENEGRINS S'APODEREN D'ANTIVARI

París, 30.—Telegrafien de Roma a "Le Petit Parisien" que un grup d'insurrectes montenegrins ha atacat la població d'Antivari, essent defensada la plaça per la policia.—Havas.

Bari, 30.—Antivari ha caigut en poder dels insurrectes.

Les partides rebels són comandades pel cèlebre "canduttiero" Pospoloviitx.—Radio.

Roma, 30.—El president Mussolini i el ministre txecoslovac d'Afers estrangers senyor Benes han celebrat una entrevista, reconeixent recíprocament la necessitat de continuar en la línia de conducta que s'han traçat, prenent per base l'execució del tractat vigent entre tots dos països, pel que es refereix a problemes de política general.

Així mateix resolgueren les qüestions econòmiques i jurídiques que estaven pendents de resolució.—Havas.

Roma, 30.—El senyor Benes ha sortit avui de Roma, acompanyat de la seva senyora, cap a Hongria.—Radio.

UN VAIXELL A FONS

París, 30.—Un radiograma de *North-Forecans (Anglaterra)*, anuncia que el vapor "Deputé Emile-Driant", pertanyent a la Societat de Navegació, començà a anar-se'n a fons, aproximadament, als 50 graus de latitud Nord i 0 graus de longitud. El despatx afegeix que la tripulació ha abandonat el vaixell.

Un vapor anglès que acudí en socors del "Deputé Emile-Driant" comunica que ha passat fins a una milla i mitja més enllà del lloc indicat pel radiograma sense trobar rastre del vaixell. La exploració per trobar el vapor continua.—Havas.

LA REINA DE ROMANIA

París, 30.—Ha arribat la reina de Romania. Demà a la nit continuarà el viatge cap a Bucarest.—Havas.

VIOLENT INCENDI

Bordeus, 30.—Un violent incendi ha destruït, al campament de Bosu-Desert, 17 magatzems dels que servien a les tropes nordamericanes durant la guerra, i alguns pins que voltaven el campament. Les tropes de Bordeus acudiren a extingir l'incendi, el qual s'atribueix a la imprevisió d'algunes persones que encengueren algunes herbes pels voltants, comunicant-se el foc a la brossa, que cremà en una extensió d'unes deu hectàrees.—Radio.

Les eleccions irlandeses

ELS RESULTATS QUE ES VAN REBENT

Dublín, 30.—Heu's aquí els resultats de les eleccions legislatives a Irlanda segons les dades que es coneixien fins a últimes hores d'anit passada:

Resulten vint-i-set llocs per als governamentals; nou per als republicans; set independents, quatre laboristes i quatre agraris. Resulten elegits, entre altres, De Valera i Fitz Gerald.

IRLANDA VOL ENTRAR A LA S. DE N.

Londres, 30.—Mr. Cosgrave i els seus dos companys de Gabinet del Govern de l'Estat Lliure d'Irlanda, Mac Neid, ministre d'Educació, i Mac Swiney, sortiran avui de Dublín cap a Ginebra, on van a presentar la instància per a l'admissió de l'Estat Lliure d'Irlanda a la Societat de les Nacions.—Radio.

Dublín, 30. — Ha sortit amb direcció a Ginebra la delegació irlandesa a la Societat de Nacions.—Havas.

DE RUSSIA

—::—

Els treballs de les potències per apoderar-se dels mercats russos

—::—

Moscou, 30. — Es troba en aquesta capital el senador nordamericà Mac-Kellar. Es creu que ha vingut per negociar l'exportació de cotó americà a Rússia.

També ha arribat el president de la Cambra de Comerç de Toquio.

En un interviu concedida a la premsa soviètica, l'ex-canceller Wirth ha declarat que l'objecte de la seva estada a Moscou era restablir entre Alemanya i Rússia les relacions de conformitat amb el tractat de Rapallo.—Radio.

EL GOVERN BRITANIC CONCEDIRA L'EXEQUATUR A RAKOWSKI

Londres, 30.—Comuniquen d'origen autoritzat que el Govern britànic ha decidit concedir l'exequatur al senyor Rakowski, que fou nomenat delegat plenipotenciari del Govern dels Soviets a Londres en substitució de Krassin.—Radio.

LA CONFERENCIA DE LA CREU ROJA

Ginebra, 30.—La 11 Conferència Internacional de la Creu Roja ha celebrat la segona sessió plenària. S'ha llegit un telegrama del Comitè Internacional al President de la Creu Roja nordamericana lamentant l'absència de representants d'aquesta a la Conferència.

M. Ador llegí diverses proposicions de la Comissió especial de delegats, que foren acceptades per unanimitat.—Radio.

ELS COMUNISTES CONTRA LA REINA D'HOLANDA

Amsterdam, 30.—La policia ha recollit nombrosos exemplars d'una fulla jutjada injuriosa per a la reina Guillemina i el príncep consort, impresa amb motiu del 25 aniversari de l'adveniment de la reina al tron.

També s'han efectuat registres a diverses impremptes de diaris comunistes. Es temen manifestacions comunistes durant les festes del jubileu.—Radio.

OBITUARI

Nova York, 30. — Ha mort la princesa Anastàsia, esposa del príncep Cristòfor de Grècia.

Ha mort també el conegut pintor Low-Parlaghi.—Havas.

LES RELACIONS ENTRE CUBA I ELS ESTATS UNITS

Nova York, 30. — Els centres autoritzats han desmentit que a Cuba fos aplicada la censura a les notícies que es trameten destinades als Estats Units.

El projecte de llei per a la consolidació dels ferrocarrils, que ha provocat a l'Havana un manifest de l'Associació de veterans cubans, estipula que tots els transports de mercaderies s'efectuïn d'ara endavant utilitzant els ferrocarrils de l'Esta Cuba.

El departament de l'Estat nord-americà ha sol·licitat de Cuba que se suspengui l'execució d'aquesta mesura.—Havas.

LA REVOLUCIO A SANTO DOMINGO

Santo Domingo, 30.—La situació s'ha agreujat. Ha estat declarat l'estat de guerra.

El vapor "Star Red" ha desembarcat mil homes. Han estat detingudes 50 personalitats, entre elles el doctor López Garrido.—Radio.

VAIXELL DE GUERRA ITALIA A TANGER

Tànger, 30. —Aquest matí ha arribat a aquest port el destroier italià "Audace".—Havas.

LES REPARACIONS

—::—

El "Servei Parlamentari Socialista" diu que l'ocupació no ha estat estèril per a França

—::—

Berlín, 30.—El "Servei Parlamentari Socialista" continua afirmant la voluntat d'Alemanya d'arribar a una intel·ligència. Serà absurd, diu, pretendre que França no ha obtingut amb l'ocupació de la Ruhr una part dels resultats que desitjava. Les poblacions dels territoris ocupats i les del territori no ocupat s'han acostumat a la idea que les potències ocupants no abandonaran el territori de la Ruhr sense una solució prèvia del problema de les reparacions.

Els habitants de la Ruhr estan disposats a cessar en la resistència passiva si obtenen seguretats relatives a llur benestar futur i si França dóna la garantia que la producció serà represa en una proporció que asseguri la possibilitat de viure a tots els alemanys establerts a la regió de la Ruhr. La classe obrera veu de primer aquesta garantia, en l'autorització perquè tornin els expulsats i que siguin alliberats els detinguts. Si es donessin aquestes seguretats, que podrien donar-se *en forma que deixessin* salvat el prestigi francès, no hi hauria cap obstacle a abandonar la resistència passiva i caldria admetre que àdhuc en opinió dels francesos hauria arribat el moment de les negociacions.—Radio.

L'AMBAIXADOR ALEMANY A LONDRES, CRIDAT URGENTMENT A BERLIN

Londres, 30.—El "Evening News" dóna la notícia que, reclamat urgentment pel seu Govern per estudiar les notes francesa i belga, ha sortit cap a Berlín l'ambaixador d'Alemanya a Londres.—Havas.

ELS AMBAIXADORS ALEMANYS A PARIS I BRUSSEL·LES

Berlín, 30.—S'assegura que els càrrecs d'ambaixador a París i Brussel·les, vacants des de l'ocupació de la Ruhr, seran aviat proveïts per titulars.—Radio.

SAXONIA I L'ANIVERSARI DE SEDAN

Berlín, 30.—El Consell de Saxònia ha prohibit tota classe de manifestacions públiques amb ocasió de l'aniversari de la batalla de Sedan.—Havas.

INCENDI D'UN DIPOSIT DE 500,000 tones cremant

Dusseldorf, 30. — A Aplemwerk (Westfalia), s'han incendiat els dipòsits de carbó de la mina Schwersuck.

Estan cremant 500,000 tones de carbó. Tots els esforços que es realitzen per dominar l'incendi han resultat inútils.—Radio.

Darrera hora

Conferència d'En Pla i Carreres

Anit passada, com estava anunciat, el diputat a les Corts d'Espanya En Narcís Pla i Carreres donà a l'Ateneu Barcelonès una conferència sobre "Solidarisme".

La sala estava ben plena. El conferenciant fou molt aplaudit.

El senyor Pla i Carreres explicà el què és el solidarisme, deixant per un altre dia el tractar de la seva implantació pràctica. Digué que la societat és una solidaritat, en la qual el que té més és deutor i el que té menys creditor, a canvi, però, d'una prestació. Assenyalà les diferències entre el solidarisme i el socialisme.

LA PUBLICITAT — Núm 13

Louis Hémon

Maria Chapdelaine

Chapdelaine — fes fum... Agafa la caldera vella.

Telesfor agafà el calderó que començava a desfer-se pel fons, hi amuntegà terra, després va omplir-lo d'encenalls i branquillons que va encendre. Quan el foc s'alçà en una flama clara, Telesfor va tornar amb un brissat d'herbes i fulles amb les quals va tapar la flama: va pujar una columna de fum acre que el vent va empènyer a la cara, foragitant els innombrables mosquits enfollits. Amb sospirs de consol, va poder-se gustar una mica de repòs, interrompent la batalla.

L'últim mosquit va anar a posar-se a la cara de la petita Alma-Rosa. Greument, recità les paraules sacramentals.

—Mosca, mosca diabòlica, el meu nas no és una plaça pública!

Després, llesta, va aixafar la bestiola d'un revés.

El fum entrava per la porta en una columna oblíqua; un cop a la casa, lliure de l'empenta del vent, s'inflava i s'escampava en núvols tènues; les parets van tornar-se vagues i llunyanes; el grup assegut entre la porta i l'estufa va reduir-se a un cercle de cares brunes suspeses en el fum blanc.

—Salut a tothom! — digué una veu clara.

I Francesc Paradís emergí del núvol i aparegué al dintell.

Maria feia setmanes que l'esperava. Mitja hora abans la remor de passes al defora li havia fet pujar la sang als polsos, i vet aquí, no obstant, que la presència del que ella esperava la colpia com una sorpresa emocionant.

—Ah, dóna la teva cadira, Da Bé! — exclamà la mare Chapdelaine.

Quatre visitants vinguts de tres punts diferents, aplegats a casa seva, no calia res més per omplir-la d'una agitació joiosa. Seria, de veritat, una vetllada memorable.

—Eh! Sempre dius que estem perduts al bosc i que no veiem ningú—digué triomfant el seu marit.—Compta: onze grans persones.

Totes les cadires de la casa estaven ocupades; Esdras, Til Bé i Eutropi Gagnon ocupaven el banc; el pare Chapdelaine seia sobre una cadira girada; Telesfor i Alma-Rosa, des del replà, vigilaven la fumera, que anava pujant sempre.

—Per exemple—cridà Efrem Surprenant—hi ha molts nois i només una noia!

Van comptar els nois: els tres fills Chapdelaine, Eutropi Gagnon, Llorenç Surprenant i Francesc Paradís. Tu quant a la noia... Totes les mirades convergiren en Maria, la qual somrigué dèbilment i abaixà els ulls, avergonyida.

—Has fet un bon viatge, Francesc? Ha pujat el riu amb uns estrangers que anaven a comprar pelleteries als salvatges—explicà el pare Chapdelaine.

I va presentar, en la forma que calia, als altres visitants, Francesc Paradís, fill de Francesc Paradís de Saint-Michel-de-Mistassini.

Eutropi Gagnon el coneixia de nom; Efrem Surprenant havia conegut el seu pare: "un homenàs", encara més gran que ell, i d'una força "desparellada". Només quedava per explicar la presència de Llorenç Surprenant, que venia dels Estats, i tot fou en ordre.

—Un bon viatge?—respongué Francesc.—No, no massa bo. Un dels belgues va agafar les febres i ha estat a punt de morir. Després, la temperatura era massa avançada; moltes famílies de salvatges ja havien baixat a Sainte-Anne-de-Chicoutimi i no vàrem poder veure'ls; i per fi, van capgirar un dels canots, a la baixada, saltant un corrent d'aigua i vàrem passar mil treballs per tornar a pescar les pells, sense comptar que un dels principals estigué a punt de negar-se, el que havia llogat les febres. No, no, hem estat de desgràcia tot el camí. Però, vet aquí que ja hem tornat, sigui com sigui. I això sempre és una feina.

Va expressar amb un gest que havia fet la seva feina, cobrat el sou, i que els guanys o pèrdues eventuals poc li importaven.

—I això sempre és una feina—va repetir lentament.—Els belgues es donaven pressa per ésser de retorn a Peribonka demà, diumenge; però com ja hi havia amb ells un altre home del país, els ho deixat que acabessin de vetllar sols, per venir a vetllar amb vosaltres. Es bonic tornar a veure les cases!

La seva mirada anava errívola, satisfeta, per l'interior pobre, ple de fum, i sobre la gent que el voltava. Entre totes aquestes cares brunes, colrades per l'aire lliure i pel sol, la seva cara era la més bruna i colrada; els seus vestits ensenyaven nombroses cicatrius; un tros de la seva estripada samarra de llana li queia sobre l'espatlla; en lloc de les seves botes de primavera, portava unes sabates índies. Semblava que portés amb ell quelcom de la natura salvatge de "dalt dels rius", lla on s'han enfonsat els indis i els grans animals, com en un refugi segur. I Maria, que no podia comprendre, per la seva vida, la boutat d'aquella natura, perquè n'era tan a la vora, sentia, no obstant, que una màgica s'havia posat a l'obra i [illegible] a les narines l'embriaguesa dels seus filtres.

Esdras havia anat a cercar el joc de cartes; cartes d'un roig pàl·lid per darrera, gastades dels cantons, entre les quals la "dama de cor", perduda, havia estat reemplaçada per un rectangle de cartó roig viu que portava, ben clara, la inscripció: "dama de cor".

Van jugar al "quatre-set". Els dos Surprenant, oncle i nebot, tenien com a companyes, respectivament, la mare Chapdelaine i Maria; després de cada partida, els que havien perdut deixaven la taula i feien lloc a dos altres jugadors. La nit havia caigut del tot; per la finestra oberta, van entrar algunes mosques i van passejar per la casa llur música amoïnosa i llurs picades.

—Telesfor!—cridà Esdras;—vigila el fum, mira les mosques com entren.

Uns quants minuts després, el fum tornava a omplir la casa, opac, quasi asfixiant, però acollit amb alegria. La vetllada va seguir el seu curs plàcid. Una hora de joc, l'enraonar amb els visitants que duen notícies de l'ample món, d'això encara se'n diu lleure al país de Québec.

En mig les partides, Llorenç Surprenant distreia Maria amb la seva vida i viatges o bé li preguntava sobre la vida d'ella. Llorenç no pensava agafar aires pretenciosos i superiors, i, no obstant, Maria se sentia encongida de trobar tan poca cosa per dir, i responia amb una mena de vergonya.

Els altres parlaven entre ells o miraven els jugadors. La mare Chapdelaine repetia les vetllades innumerables que havia conegut a Saint-Gédéon, quan era soltera, i mirava l'un darrera l'altre, amb un plaer evident, els tres joves forasters reunits sota el seu sostre. Però Maria s'asseia a la taula, remenava les cartes, després tornava a algun lloc buit, prop de la porta oberta, sense mirar quasi mai al seu entorn. Llorenç Surprenant era constantment al seu costat i li parlava; sentia també com els esguards d'Eutropi Gagnon passaven sovint per damunt d'ella, amb llur acostumada expressió de guaita pacient; i sabia que Francesc Paradís era a l'altre costat de la porta, inclinat endavant, amb els colzes sobre els genolls, mut amb el seu bell

(Continuarà.)

Diada de la llengua catalana a Tossa de Mar

DIADA DE LA LLENGUA CATALANA A TOSSA DE MAR

Diumenge passat se celebrà a Tossa de Mar un conjunt d'actes en homenatge a la llengua catalana i d'afirmació nacionalista, organitzats per "Nostra Parla" amb la col·laboració dels fills i estiuejants d'aquella vila.

Són de remarcar aquests actes, per quant trobaren una falaguera acollida entre els elements de la colònia i poble, els quals, des del primer moment, s'oferiren per ajuntar el seu esforç als actes proposats, fent pública manifestació de la seva amor a la llengua catalana. Volem consignar els noms de N'Ignasi Pons, Enric Vicens Ferrer, Ferran Rocamora, Vilallonga, Oller, Ainaud, Masriera, Colomb, Mir i Parés d'entre molts altres, com a principals encoratjadors d'aquesta "Diada", que ha tingut un èxit falaguer, al qual contribuí tothom, sense excepció de cap mena.

Aquesta festa ha servit per crear a la vila de Tossa un ambient entusiasta per les nostres coses que mai havia existit, del qual sabrà treure'n profit la novella delegació de "Nostra Parla", avuera fundada, que té en projecte diversos actes i gestions encaminades a fer viva la catalanització d'aquelles contrades.

LA FESTA DEL MATI

Si bé ja des de la nit anterior hom notava una efervescència patriòtica inacostumada que provocà, principalment entre els joves, vehements comentaris i crits de visques a Catalunya i a la seva llibertat, aquella es féu més intensa encara l'endemà al matí al mercat de la plaça de la vila, i es veia exterioritzada arreu amb cintes catalanes, que tothom portava com distintiu l'adquisició de les quals es féu tan general que no parà fins a exhaurir les existències de les botigues que en venien.

A l'església parroquial hi hagué, a les vuit, missa de comunió, amb assistència dels Pomells de Joventut "Saba Marina" i "Poncelletes Marianes de Costa Brava".

Abans de prendre el pa Sagrat el Sr. rector, reverend pare Josep Riera, dirigí la paraula a l'assistència, més nombrosa que cap altre dia, per congratular-se de la celebració de la "Diada de la llengua catalana" i pregar a la joventut que en cap moment oblidés el camí del bé, que feia als pobles grans; que estimessin de veres a la nostra pàtria Catalunya, i guiats pels divinals preceptes, procuressin el seu millorament en tots els ordres.

En inspiradíssima oració comentà la tasca cristiana dels Pomells de Joventut, que no descuiden pas la realització d'actes patriòtics, laborant així per fer dels joves d'avui ciutadans complets, útils als homes i al Déu que els va crear.

Durant la missa es cantà el "Virolai a la Verge de Montserrat", l'"Himne dels Pomells" i composicions catalanes de caràcter místic.

A les deu tingué lloc el solemne ofici cantat pels nois i noies de la vila, essent aquest un acte de devoció, que també es va veure extraordinàriament concorregut.

EL MITING DE LA TARDA

Se celebrà a la grandiosa sala de l'Ateneu Concòrdia, galantment cedida per aquest, atapeïda d'una multitud abundosa, que emplenava el pati i primer pis, estenent-se més enllà de les portes que donaven al carrer, la qual seguí els parlament amb viu interès i entusiasme.

Es repartiren uns 200 fascicles de vuit pàgines entre els primers grups de persones que entraren a la sala, destinats per "Nostra Parla" a la seva propaganda, els quals constaven d'un mapa de les terres on és enraonada la llengua catalana, dades estadístiques dels que la parlen i de la seva extensió i quadros comparatius amb les petites nacionalitats lliures.

N'Oriol Carles, de la Comissió Organitzadora, llegí les adhesions rebudes, entre les quals n'hi havia de la Protectora de l'Ensenyança Catalana, de Barcelona, i delegacions de Blanes, Lloret i Llagostera, del senyor Manuel Martínez, de Llagostera; senyors Roig i Llop i Emili Martínez, de Lloret; Güelf Zola, de Blanes; Bofill Bas, Roure Ferrer i Torrent, de Barcelona; dels diputats provincial En Miquel Santaló i En Francesc Carbó, dels diputats a Corts En Narcís Pla i Carreres i En Salvador Albert.

Seguidament es donà començ als discursos.

EN RAFEL CARDONA

"Nostra Parla", que organitza diades arreu de Catalunya, volgué fer-ne també a la vostra vila, i cal que us digui el seu agraïment per la col·laboració que tots hi haveu prestat, pel vostre entusiasme, que us ha permès vèncer la força de la inèrcia i dels vells prejudicis que volien impedir-vos d'assistir a aquest acte.

I cal remarcar-ho, per ésser un cas poc freqüent, com aquesta col·laboració tampoc ens ha mancat de les famílies forasteres de Catalunya que amb nosaltres estiuegen: elles han comprès la nostra amor i han estat respectuoses per les nostres coses, per això veuen en nosaltres la més afectuosa voluntat, sense claudicacions que facin perillar la nostra dignitat nacional. (Aplaudiments.)

A la plaça de la vila hi ha fixat un cartell anunciador de la diada d'avui, que és una obra mestra del conegut pintor senyor Colom i que vull comentar: hi apareix en primer terme un roure, que simbolitza la força de la nostra llengua, al lluny l'olivera de la victòria, la nostra mar, barquetes de vela i damunt la sorra un llaüt i un pescador que saluda amb la barretina; al mig, una dona de vila, vella, que té a la mà esquerra un lliri blanc, que simbolitza la puresa del llenguatge, i a la dreta, una grossa bandera barrada, que un noiet posat als seus peus vol abastar; que sigui avui el dia en què tots plegats ens hagnem fet dignes de portar-la ben alta i amb glòria vers l'olivera de la victòria que s'obira. (Ovació.)

N'ISABEL JAUME

En nom de les noies de Tossa m'associo a la festa d'avui; amb els Pomells de Joventut, agermanades sota el lema de Déu i Pàtria volem preparar-nos per als dies de la lluita per la llibertat i a tothora estem disposades al sacrifici.

Estimem la llengua, tan bella i tan perfecta, perquè és la nostra, i els fills de les altres terres que també la parlen que vinguin a nosaltres amb abraçada de germanor, reincorporant-se a la croada per la llibertat, que farà de Catalunya terra de pau i de progrés. (Aplaudiments.)

EN SERRA I MORET

Començà el popular alcalde de Pineda dient que feia dos anys que a Limerick moria penjat, pel delicte d'estimar a la seva pàtria, un jove irlandès de 17 anys, que renunciava a tot el goig de viure per ésser víctima de l'opressor; de fora el recinte i esperant veure el senyal d'execució, pregava i plorava la multitud i en fer-se efectiva, la mare d'aquell patriota, que també hi era, va dir-los que no preguessin més, ja que el seu fill havia complert a satisfacció amb Irlanda. En veritat, Srs., que si vosaltres haguéssiu assistit en aquells moments a semblant espectacle hauríeu comprès què volia dir la paraula pàtria! (Ovació.)

Des de jove he apreciat, anant pel món, que tots els homes eren bons i dignes i arreu on anava sols trobava bona gent; per això estimo a tots els homes, que tots ells tenen la seva llar i estimen les pròpies coses. La pàtria catalana s'ha conservat per aquells que no ho sabien, la gent més senzilla del nostre poble, que no es mou del seu terrer i estima la família i segueix conservant les bones tradicions i el llenguatge.

Qui no estimarà la llengua pròpia? Recordo què a Posnània el Govern alemany prohibia l'ús de l'idioma nacional, i malgrat totes les persecucions aquella gent, d'amagat, ja que no en públic, enraonava la seva llengua i quan es reunien en assemblees, que hom inaugurava amb la llengua de l'Estat, cap més paraula hi era dita, ningú es prestava a manllevar el seu natural llenguatge. (Aplaudiments.)

Cal acomodar-se a l'ambient de la naturalesa, així com ho fan els vegetals, hem de sentir-nos d'acord amb el que ens rodeja. Jo estimo a tots els homes per igual, no tinc enemics, però sóc d'aquí. Sigueu fidels a vosaltres mateixos: si sou de Catalunya, sigueu catalans i estimeu amb totes les forces a la vostra pàtria. (Ovació.)

N'ADOLF GRAS

La llengua catalana és el símbol de la unitat de la nostra pàtria, ella ens diu fins on han d'arribar els nostres desigs i vers on hem de dirigir la nostra actuació; cal que els partits polítics catalans estenguin la seva activitat per tota la pàtria i així estigui preparat el nostre poble per a la lluita suprema. (Aplaudiments.)

Historià el moviment catalanista des dels seus començaments fins avui, es referí al general Polavieja i enaltí la memòria d'En Rizal. Acabà el seu parlament advocant per la unitat dels catalans, que ens donarà la força per imposar el nostre dret, esmentant els coneguts versos de mossèn Collel. (Ovació.)

EN TIMOTEU COLOMINAS

Per al renaixement de la nostra terra cal no descuidar l'aspecte cultural: necessitem escoles on els nostres fills aprenguin les coses de la terra i aconsegueixin una preparació completa, per tal d'assolir aquells coneixements que permeten l'especialització en l'estudi i donen a la nacionalitat a què pertanyen una justa valor entre les altres del món.

Catalunya no ha descuidat pas aquest aspecte, cal veure tan sols l'actuació de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona i de la nostra Mancomunitat; elles es cuiden de preparar els homes aptes per al Govern lliure, que aconseguirem per la pròpia voluntat. (Aplaudiments.)

Un factor essencial per al despertar del nostre poble ha estat l'excursionisme: als castells que es troben arreu de Catalunya, en la formosor de la natura, en les vostres torres i muralles el més orb hi veu el cos viu de la pàtria i a l'admirar-lo s'hi identifica de tal manera que com més es coneix Catalunya més patriotes es tornen els catalans. (Aplaudiments.)

Acaba fent un brillant paràgraf glossant les excel·lències de la llengua catalana i l'obligació que tots tenim d'emprar-la per a la nostra propaganda comercial en la vida pública i privada, sense caure mai en la temptació d'usarne d'altra. (Ovació.)

N'IGNASI MELE

Hi hagué un temps en què els catalans érem sobirans dels nostres destins i la llengua apresa dels nostres pares tenia una valor internacional que d'altres voldrien; per culpa dels catalans tot això es va perdre. D'un temps ençà protestem de la inferioritat que sofrim en tots els ordres; per la voluntat dels catalans seran recobrats els drets i llibertats que vàrem perdre; comencem a preparar-nos amb petits sacrificis per al dia que ens sigui precís l'esforç definitiu. (Ovació.)

El doctor Xavier Oms llegí unes admirables quartilles remeses pel conegut escriptor

EN JOAQUIM RUYRA

Com no adherir-me amb tot el meu cor a la celebració de la gran Diada de la Llengua Catalana, d'aquesta llengua que estimo sobre totes les de la humanitat i que he escollit com a esposa meva per donar carn vividora als seus fills intel·lectuals?

Sí, celebrem, enaltim fervorosament la llengua de les nostres amors. Vulguemla per tots els actes de la nostra vida, no permetem que mai calli en les nostres manifestacions com a menys digna o menys gloriosa que cap altra. Tant de bo poguem tornar-la a l'esplendor d'aquells temps en què preponderava entre totes les mediterrànies!

No, els habitants de la costa Brava no desdirem mai, al costat dels més bons catalans, en la tasca d'enaltir la santa llengua que glorificaren els nostres passats i que avui, perseguida i amenaçada, reclama la defensa de tots els seus fills. (Ovació.)

EN RAMON ALBO

El diputat a Corts per Castellitersol presidí l'acte i excusà a l'alcalde de la vila, que per trobar-se malalt no hi pogué assistir; remercià a tots la col·laboració i entusiasme demostrats.

De la Diada d'avui cal treure'n una conseqüència pràctica immediata: honorem, estimem i purifiquem la nostra llengua. Procureu corregir el vostre llenguatge, excloent-ne les paraules grolleres, desterreu d'una vegada per sempre el malparlar, que és mostra d'inferioritat intel·lectual.

Així com en la sardana els balladors es busquen les mans per dansar plegats, així també els catalans unimnos tots per realitzar labor profitosa als destins de la Pàtria i preparar la seva alliberació. (Aplaudiments.)

Recordà que els fariseus censuraren a Jesús l'haver-se assegut a taula sense fer les ablucions de costum i els respongué que havien de tenir esment de la puresa i compliment dels preceptes interns que atanyien a l'ànima, i no als externs, que podien ésser objecte de modificació; així també els catalans hem d'atendre a suprimir les expressions poc correctes i la blasfèmia i a veure el nostre esperit, amarat d'incorruptible catalanitat. (Aplaudiments.)

Acabà explicant les excel·lències de la nostra llengua: rica de paraules, en els literats, dolça quan ens la parlen les mares, sentimental entre els que s'estimen, adaptable a tots els estudis, forta en els mariners, manyaga en els infants, culta a les acadèmies, vella com els roquers, democràtica en les multituds, fonament de la nostra renaixença, blanc dels nostres enemics, símbol de la unitat de la Pàtria, amor de les nostres amors. (Ovació.)

El míting s'acabà en mig del més gran entusiasme i vitorejaments a Catalunya, mentre un grup de joves iniciava "Els Segadors".

LES SARDANES DE LA NIT

Havia estat emparaulada per tocar matí, tarda i nit, la cobla "Unió Guixolenca", de Sant Feliu; però aquesta es desdigué després i calgué recórrer tot l'Empordà per completar amb sardanes tan bella Diada, i així fou com al vespre vingué la cobla "La Principal", d'Amer, la qual executà un escollit programa, que va donar un aplec molt nombrós, en mig d'una gernació que mai s'havia aplegat a la vila.

Feia bo de veure agermanats els elements del poble i la colònia i més encara el gran nombre d'estrangers que puntejaven la nostra dansa nacional o s'escarrassaven en voler-la aprendre, la qual cosa volia dir com se sentien també contagiats de les manifestacions patriòtiques de la Diada. S'acabà l'audició prop de les dues de la nit.

S'ha fundat a Tossa una delegació de Nostra Parla, que compta amb el jovent de la vila, i ha nomenat el següent Consell Directiu: Antoni Colomer, president; Salvador Balam, vicepresident; Narcís Fonolledas, secretari; Joan Ferrer, vice-secretari; Genís Garriga, tresorer; Salvador Planet, Salvi Boada, Ricard Civil, Francesc Siscar i Fortunat Roca, vocals.

Es proposa realitzar un treball persistent de catalanització, del qual anirem donant compte.

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNYA

Dia 30 d'agost de 1923

1. SITUACIO ATMOSFERICA GENERAL A LES SET DEL MATI. — (*Observacions d'Europa, Nord d'Africa, i l'Atlàntic, rebudes per telegrafia sense fils*):

Les baixes pressions del Nord d'Europa constitueixen actualment un cicló ben definit, el centre del qual es troba a la mar del Nord (996 m/2). La seva influència és sentida a les Illes Britàniques, Canal de la Mànega, Alemanya i Dinamarca, amb forts temporals i pluges. Les altes pressions són a l'occident d'Espanya, amb temps en general bo i cel nuvolós a les costes del Mediterrani.

2. ESTAT DEL TEMPS A CATALUNYA A LES VUIT DEL MATI. — (*Observacions de la Xarxa meteorològica catalana, comunicades per telèfon*):

El cel és mig núvol a la regió costera i completament cobert a l'interior, observant-se algunes pluges a la Segarra i al camp de Tarragona. Hi ha rosades a la Cerdanya i algunes boires i Pallars. Caudal del Segre a Camarasa, 37 metres quadrats per segon.

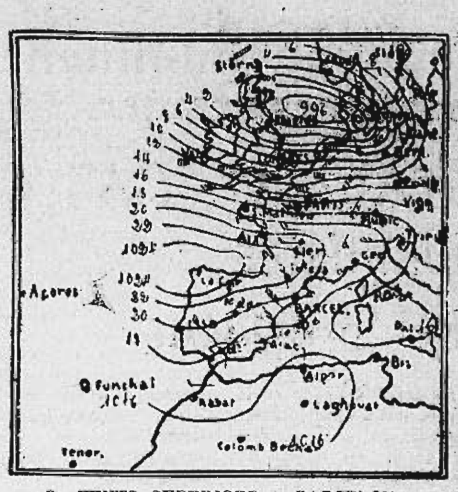

3. VENTS SUPERIORS A BARCELONA. — (*Sondatges de l'atmòsfera lliure a les set del matí*):

Altitud, metres:	250,	500
Direcció:	ENE,	E
Velocitat en metres per segon:	4,	4

Plafó de núvols a 913 metres. Nimbus.

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Hores d'observació: 7, 13 i 18 *hores*

Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 763'8, 764'1, 763'1. — Termòmetre sec: 22'5, 24, 22'8. — Termòmetre humit: 19'5, 19'8, 19. — Humitat (centèssimes de saturació): 72, 66, 68. — Direcció del vent: ESE., SSE., E. — Velocitat del vent en metres per segon: 3, 2, 3. — Estat del cel: tapat, quasi tapat, tapat. — Classe de núvols: cúmuls-nimbus; strats-cúmuls; strats-cúmuls.

Temperatures extremes a l'ombra

Màxima: 25'2. — Mínima: 20. — Mínima arran de terra: 17'9. — Oscil·lació termomètrica: 5'2. — Temperatura mitja 22'6. — Precipitació aiguosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data: inapreciable. — Accorregut del vent en igual temps: 75 quilòmetres.

Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona

ELS ANALS DE LA COMISSIO MIXTA EN L'OFICINA INTERNACIONAL DEL TREBALL, DE GINEBRA

Ha sortit el número 1, volum II, dels *Anals* de la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona, que consta de 187 pàgines i 12 gravats. No desmereix gens dels números anteriors, segons podrà veure's pel breu extracte del sumari que oferim a continuació:

Després del "Comentari", que encapçala el text, degut al director de la revista, senyor Pere Muntanyola, ve la part doctrinal amb els articles que s'esmenten: "El tracte just i el tracte legal", per F. Maspons i Anglasell; "L'atur forçós", per F. Hostench, i "L'application et le developpement de l'Assurance populaire en Suisse", per J. P. Seiler. A continuació s'insereix la primera part d'un interessantíssim estudi sobre la marina mercant medieval catalana, titulat "Les naus del temps del Consolat", i escrit expressament per als *Anals*, per l'enginyer senyor Joan Soldevila Cantó.

En la vida corporativa, cal assenyalar l'acord referent al règim de vacances per a la dependència, i el Reglament de procediments. També es publica un aute del president del Tribunal Industrial de Barcelona, en el qual es declara improcedent una qüestió de competència promoguda amb motiu d'un acord de la Comissió Mixta.

En la secció legislativa hi ha les disposicions de caràcter social i econòmic de major interès, catalanes i estrangeres. En aquestes últimes n'hi ha de Polònia (Projecte de llei sobre la llibertat de treball), Argentina i Itàlia; (El nou règim dels sindicats), Bèlgica; (Llei íntegra relativa al contracte de treball), Anglaterra; etc.

Sobresurten, en la crònica catalana, notables informacions referents a les nostres cabdals corporacions econòmiques, institucions de caràcter social i associacions de la dependència. En la crònica general espanyola es troben referències d'actes, congressos i assemblees de tot allò que té caràcter oficial en la matèria pròpia d'aquesta publicació. En la crònica mundial es tracta de la tasca de l'Oficina i de la Conferència Internacional del Treball, figurant-hi nodrides informacions d'Itàlia (Les habitacions obreres); Suècia, Bèlgica (L'oposició patronal a la llei de les vuit hores); França, Romania, India, Alemanya (La situació industrial), i Austria.

La secció bibliogràfica conté un resum de notables treballs publicats en revistes de diversos països, comentaris sintètics sobre llibres, i notes indicadores d'estudis i informacions interessants.

La Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona té establert el canvi del seu periòdic amb la *Revue Internationale du Travail*. Amb motiu d'haver-se rebut a Ginebra el número anterior d'*Anals*, el magistrat president de la Comissió Mixta rebé de l'ex-ministre francès Mr. Albert Thomas, actual director de l'Oficina Internacional del Treball—organisme de la Societat de les Nacions—la lletra que copiem literalment:

"*Genève, 27 abril 1923.*

Sr. President:

S'ha rebut, en aquesta oficina internacional del Treball, el núm. 4, volum I, dels *Anals* d'aquesta Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona, que tan dignament vostè presideix, revista que, per l'interès de les informacions que conté i per la seva confecció immillorable, pot figurar en primera línia entre les publicacions del seu gènere que apareixen per tot el món.

Criden particularment la meva atenció, en l'esmentat número, les cites, mencions i notes bibliogràfiques referents a l'activitat d'aquesta Oficina internacional: i, en observar-ho, em plau de testimoniar a vostè la meva profunda gratitud per l'interès amb què se serveix difondre el coneixement de l'alta obra social que la nostra Institució ve realitzant.

Per la meva banda puc assegurar-li que l'Oficina del meu càrrec dedica als *Anals* un lloc preferent en la seva biblioteca, i que els informes i articles de col·laboració de l'esmentada revista són atentament llegits i utilitzats per preparar les corresponents cites i ressenyaments destinats a les nostres diverses publicacions, especialment a les "Informacions Socials" i a la "Revue Internationale du Travail".

M'honro, senyor president, d'oferirli la fermança de la meva consideració més distingida.—*Albert Thomas.*"

Noves religioses

Quaranta hores: Església de Sant Antoni Abat, dels PP. Escolapis. Hores d'exposició: de les nou del matí a les set de la tarda.

— Cort de Maria: Avui es fa la visita a Nostra Dona Regina de tots els Sants, a Santa Maria de la Mar.

DEL BISBAT

Durant el dia d'avui les oficines del Palau Episcopal restaran tancades amb motiu de celebrar el nostre venerable prelat, doctor Guillamet, la seva festa onomàstica.

— Han estat signats els següents nomenaments de coadjutors: de Sant Celoni, mossèn Pau Giralt i Garriga; de Sant Climent del Llobregat, mossèn Josep Maria Viadiu i Soler; de Santa Eulàlia de Ronsana, mossèn Manuel Rovira i Cardona; de Piera, mossèn Josep Duran i Margarit, i de Llinàs, mossèn Bonaventura Espriu i Gusils. També han estat nomenats capellà de l'Asil de les Religioses oblates de Bellesguard, el reverend doctor Enric Bayon, i del convent de Religioses Serventes de Maria, de Sant Andreu, mossèn Frederic Cases.

CRONICA SOCIAL

ELS EMPLEATS DE LA BANCA ARNUS ES DONEN DE BAIXA DEL SINDICAT LLIURE

Els empleats de la Banca Arnús visitaren el governador, pregant-li que volgués trametre al Sindicat Professional d'Empleats de Banca i Borsa una comunicació que li dirigeixen i els seus carnets d'adherits.

La comunicació diu que es donen de baixa del Sindicat pel motiu de dirigir el conflicte de Banca i Borsa de Madrid i de Barcelona elements aliens a la classe, els quals no han donat compte de la seva gestió.

VAGUES

A la fàbrica de teixits del senyor Josep Agustí, de Castellfullit de la Roca, s'han declarat en vaga 25 obrers, que volen reducció d'hores de treball.

També s'han declarat en vaga diversos obrers d'una fàbrica de teixits i filats de Campdevànol.

VAGUES SOLUCIONADES

Ha acabat la vaga de braços caiguts que feien els obrers fusters de la casa Girona.

Han començat de treballar i des de la setmana entrant rebran augment de jornal.

També s'ha solucionat la vaga d'obrers surotapers de Sant Feliu de Guíxols, els quals guanyaran 50 cèntims més cada dia.

RECLAMACIO

El jutge especial, en tenir notícia d'haver estat detinguts a Madrid Josep Picón Martín (a) "Valladolid", que s'ha declarat autor de l'assassinat de l'agent de policia Jesús Fernàndez Alegria, comès al carrer del Carme, ha tramès un exhort telegràfic a Madrid reclamant que sigui portat a Barcelona.

RECONEIXEMENT D'ARTEFACTES

Pels caps de policia i oficials de la Mestrança d'Artilleria han estat reconegudes substàncies terroses, dos trossos de metxa explosiva i quatre tubs de vidre, ocupats en un centre sindicalista del carrer del Sant Crist de la barriada d'Hostafranchs fa algun temps.

Les substàncies terroses resultaren ésser ocre impalpable, carbó mineral i blanc de zenc, productes emprats en la pintura, i impropis per a la fabricació de pòlvora o explosius coneguts.

Els dos trossos de metxa són de l'anomenada Brickford, de 42 centímetres, una, i de 18, l'altra. La primera té adherit en un extrem un tros de ble de cotó i caps de cerilles amb l'objecte de prendre fàcilment foc i ambdues poden servir per donar foc a explosius.

Els quatre tubets de vidre podien emprar-se per explosius d'inversió i percussió.

EN LLIBERTAT

Han estat posats en llibertat Pere Conejero Tomàs, Josep Arnau Rovira, Angel Latorre Morales, Eustaqui Teruel Sànchez, Francesc Teruel Sànchez i Dídac Pérez Hernàndez.

LLIBERTAT PROVISIONAL

El jutge especial per les qüestions socials ha decretat la llibertat provisional, encara que segueix processat Antoni Matheu de Silva, detingut per considerar-se'l complicat en l'atemptat del 19 de maig, comès al carrer de Sant Carles, de la Barceloneta, i que costà la vida a Bernat Amengual.

L'assalt d'abans d'ahir

EN LLIBERTAT

Ha estat posat en llibertat el xofer Agustí Pujol, que portà el seu automòbil als autors de l'assalt al despatx de la farinera Salisachs.

Sembla que s'ha comprovat que no s'havia fet còmplice del fet, sinó que simplement obeí sota l'amenaça dels malfactors.

Abans d'ahir al vespre, al cap de poc d'ésser pres, una nombrosa comissió de xofers anà visitar al governador per demanar la seva llibertat.

D'UN REGISTRE

Anit passada la policia va sol·licitar del jutjat el corresponent aute per efectuar un registre. L'aute fou concedit i el registre s'efectuà al local del Sindicat del Ram de la Fusta, situat al carrer de Sant Pau.

Encara que res no s'ha manifestat oficialment, el registre es considera relacionat amb l'assalt a la casa Salisachs. S'assegura que com a resultat del registre foren trobades armes i que es practicaren vuit detencions.

Interrogat per un periodista, ahir vespre el senyor governador digué que al dit local només s'hi trobaren càpsules i carregadors, sense que es detingués ningú.

MANIFESTACIONS DEL GOVERNADOR

El senyor Portela en rebre els periodistes ahir al vespre, els digué que els detinguts havien passat a disposició de l'autoritat militar.

Es creu—afegí—que farem altres detencions. Els detinguts han estat subjectes a interrogatori des d'ahir a la tarda fins aquest matí, i tots s'han declarat autors de l'assalt i han donat detalls molt precisos i interessants sobre els preparatius i la manera de cometre el fet. Les seves declaracions ens fan creure que arribarem a més aclariments.

Digué que el xofer Agustí Pujol havia estat posat en llibertat.

UNA PROTESTA DELS XOFERS DE LA GERMANDAT DE SANT CRISTOFOL

Ens ha visitat una comissió de xofers de la Germandat de Sant Cristòfol pregant-nos l'inseriment del següent comunicat:

Ha causat un efecte deplorable entre els companys de treball—i ho palesà la manifestació d'ahir—la forma vergonyosa com fou tractat l'honradíssim xofer N'Agustí Pujol, víctima, involuntàriament i accidental, dels delictius fets de l'assalt al despatx del senyor Pere Salisachs, ja que, sense tenir en compte la seva innocència ni els seus antecedents i condició, fou passejat, lligat com un criminal, en companyia dels altres detinguts, pels carrers més cèntrics d'aquesta capital, fent-se-li passar la immensa vergonya d'ésser considerat com a tal pels transeünts i coneguts que el trobaven pel camí.

No comprenen els manifestants la forma d'obrar que se seguí amb el seu dit company, el qual, després d'haver sofert l'anguniosa situació d'estar un bon espai de temps sotmès a la tortura de l'amenaça de mort, tenint encarades les armes contra d'ell, hagué de sofrir el calvari de veure's insultat, amenaçat i gairebé linxat pel públic, davant del qual l'oferien en espectable com a un dels majors delinqüents de l'al·ludit fet.

Afegeixen els manifestants que enlairen llur més enèrgica protesta per aquesta faisó de procedir a qui correspongui, i pregunten: Si després d'haver-se presentat espontàniament i lliurement el nomenat xofer, donant una valenta prova de civisme, havent inclús estat amenaçat de mort, si ho feia, als efectes d'ajudar l'acció de la justícia, a la qual cosa estan tots sempre disposats, se'l tractà en la forma que es féu, què és el que han de fer els xofers de Barcelona davant casos semblants? Si ultra estar sempre exposats a ésser víctimes de criminals instints, en les circumstàncies actuals, en lloc d'ésser emparats i defensats, se'ls vexa i se'ls acusa, a qui han de recórrer?

Acaben els visitants regraciant expressivament al senyor governador civil per la benvolença amb què els rebé i l'interès que es va prendre quan els comissionats de la manifestació d'ahir pujaren al seu despatx per tal d'exposar-li les justes queixes dels xofers de Barcelona pel procedir emprat amb N'Agustí Pujol.

Secció Marítima

Moviment marítim

Vaixells entrats

Vapor espanyol "Cabo Tres Forcas", de Santander, amb càrrega general i 16 passatgers. Amarrat moll del Rebaix. Consignatari, Ibarra i Companyia.

Vapor espanyol "Rey Jaime II", de Palma, amb càrrega general i 156 passatgers. Amarrat moll de les Drassanes. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Iluntzar Mendi", de Sagunt, amb càrrega general.

Amarrat moll d'Espanya. Consignatari, Mallol.

Vapor espanyol "Urola", de Gijón, amb carbó. Amarrat moll de Ponent Nord. Consignatari, Regato i Fontbona.

Berganti goleta italià "Falco", de Bosa, amb carbó.

Vapor espanyol "Juan Maragall", de Gijón, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Tintoré", d'Alacant, amb càrrega general i passatge. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vaixells despatxats

Vapor espanyol "Abando", en llast, per a Huelva.

Vaixells sortits

Vapor italià "Re Vittorio", de trànsit, cap a Buenos Aires i escales.

Vapor espanyol "Almazora", amb càrrega general, cap a Vinaroç i Castelló.

Vapor espanyol "Carolina E. de Pérez", en llast, cap a Santander.

Vapor anglès "Volsella", en llast, cap a Suez.

Vapor espanyol "Abando", en llast, cap a Huelva.

Vapor italià "Tiepolo", amb càrrega general i trànsit, cap a Gènova, via de València.

Vapor espanyol "Santa Ana", amb el seu equip, cap a la mar.

PALAU DE LA GENERALITAT

XIX ASSEMBLEA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Tercera sessió

Debat sobre el missatge presidencial

El senyor Nicolau d'Olwer parla en nom d'ACCIO CATALANA amb l'aplaudiment dels nacionalistes

Rectificació del president

Comença la sessió a dos quarts de cinc de la tarda sota la presidència del senyor Jansana, el qual declara obert el debat sobre els discurs presidencial.

Fa ús de la paraula el senyor BAUSILI, el qual es declara independent malgrat els diversos matiços polítics que li ha atribuït la premsa. Comenta el discurs del president de la Mancomunitat, i diu que de l'interès amb que fou escoltat es desprèn que en l'ambient de l'Assemblea hi sura un ferm desig de plena autonomia. Diu que el problema de la independència o autonomia de Catalunya se li presenta amb tant d'interès com el problema de les responsabilitats dels governants espanyols per la dissortada actuació al Marroc. Afirma que tots dos problemes han servit per promoure ambients populars, encara que el primer sigui permanent i el que afecta a la qüestió del Marroc sigui transitori. Diu que la petició d'autonomia és una demanda pobre, car se solicita molt menys que el que d'altres països han concedit expontàniament. Al·ludeix a l'obra patriòtica dels ministres catalans i exposa la seva teoria sobre el que ha d'ésser el nacionalisme. Manifesta que entent que Catalunya no està preparada per constituir-se en Estat, per mancament de polítics que fins ara s'hagin demostrat abnegats; recorda unes paraules del senyor Cambó quan la gran guerra: "o ara, o mai". Per ells no fou, potser, aleshores, i conseqüentment ells deuen tenir el convenciment de què no serà mai.

Al·ludeix a la política de la Lliga, i diu que si realment no aconseguí l'autonomia de Catalunya és un fet que va portar a la nostra terra una indústria nova: la dels ministres i subsecretaris. Repeteix que nacionalisme no vol dir solament banderes barrades, sardanes, etc.; nacionalisme vol dir sacrifici, i mai pot ésser símbol del nacionalisme català un ministre de l'Estat espanyol.

Parlant d'administració, diu que l'ètica de la Lliga no ha estat mai gaire exemplar.

Pregunta al senyor Puig i Sais si creu que els homes d'Acció Catalana tindrien l'austeritat que cal pel pulcre governament de Catalunya.

Comenta facecíosament l'escassa natalitat de Catalunya, i afirma que això és manca de patriotisme en els catalans i mals auguris per la consecució de l'autonomia.

Al·ludeix a la fallida del Banc de Barcelona i s'acusa també, vagament, al nacionalisme.

Afirma que l'obrer català no se sent gaire nacionalista i que la classe patronal és com aquells enamorats que poden afirmar que estimen fins el cel, però mai diran fins la butxaca.

Comentant el nacionalisme de molts diputats de la Lliga diu que s'ha donat el cas que hom hagués d'apressar-se a donar-se de baixa dels rengles de la Unió Monàrquica, per haver estat proclamat candidat de la Lliga, i un altre fet és que dos dels seus diputats s'han declarat, escandalosament, en fallida arran de les eleccions i hom ha afirmat que un altre diputat ha estat a punt de declarar-s'hi.

Acaba confessant que actuaran al marge de l'autonomia i del nacionalisme.

A continuació intervé el Sr. MICÓ, el qual recull la salutació del president als diputats i afirma que la minoria prestarà la seva col·laboració entusiasta a l'obra de la Mancomunitat.

Es refereix a l'al·lusió que en el missatge presidencial es fa a les paraules de l'himne nacional: "Ara el rei nostre senyor, declarada ens té la guerra" i diu que la crítica de les anomalies de l'Estat espanyol, aquesta guerra que diu ens té declarada no justifica el fracàs de la política de la Lliga. Diu que precisament aquests homes de la Lliga han col·laborat repetidament a l'obra d'aquests Governs i li han prestat la seva força en moments difícils. Cal estudiar encara si per part dels directors del moviment català s'ha posat tota l'eficàcia i voluntat que calia per tal que poguessin recollir les aspiracions de Catalunya. Cal saber qui té la culpa del fracàs i per això hauríem d'exigir-se responsabilitats.

Al·ludeix el problema de les delegacions i descriu les hores encoratjadores d'aquella Assemblea en la qual Catalunya tenia fixades totes les seves esperances, havent prestat als homes de la Lliga la seva entusiasta adhesió. Recorda els auguris que fa dos anys va fer la majoria, dient que les joventuts nacionalistes radicals serien els seus successors i sumaria la ciutat de Barcelona, donant els seus vots a Acció Catalana, ha declarat en fallida i total fracàs la política contemporitzadora dels homes de la Lliga.

Remarca la diferència que existeix entre el discurs pronunciat ahir pel President i el que va pronunciar fa dos anys; diu que el missatge està redactat amb molta vaguetat, puix no es concreta la tasca que es proposa realitzar el Consell.

Afirma que la seva minoria està sempre disposada a col·laborar com fins ara, però que si els actes no responen als anhels de Catalunya, cal declarar-se fracassats.

Al·ludeix al Consell d'avui i diu que està format per elements que representen aquesta política nefanda del Govern espanyol, i això amb vots dels mateixos senyors de la Lliga; jo no comprenc, senyors, com avui pot asseure's en aquest banc del Consell el Sr. [illegible], després del discurs del President, amb el qual ha atacat tan durament l'Estat espanyol.

La Lliga va seguint la seva política de mantenir la seva influència dintre aquestes corporacions públiques, per tal de sostenir l'organització als districtes i els he de dir que si persisteixen en aquesta actuació el poble de Catalunya acabarà exigint-los la seva definitiva declaració de fallida.

El senyor PUIG I CADAFALCH prega al senyor Micó que li permeti contestar-li al final del debat.

El senyor MICÓ accepta la indicació del senyor president.

El senyor AVELLA intervé en el debat per manifestar que no s'ha de confondre el poble espanyol amb l'Estat espanyol. Elogia l'obra de la Mancomunitat i diu que cal prescindir del color del partit que la realitzi.

Parlament d'En Nicolau d'Olwer

En mig d'una gran expectació s'alça a parlar en nom de la minoria d'Acció Catalana el senyor Nicolau d'Olwer.

Els diputats que havien abandonat la sala de sessions durant els discursos dels senyors Bausili i Micó, tornen a llurs escons. El diputat d'Acció Catalana diu:

Senyors diputats:

Es la primera vegada que m'alço a parlar en aquesta Assemblea i, per això, després de saludar-vos, em permetreu una aclaració: si en les meves paraules, pels conceptes emesos o per l'ordre del meu parlament, em separés del que són normes i tradicions d'aquesta casa, atribuïu-ho, no a intent deliberat de separar-me'n, sinó a la meva inexperiència.

ACCIO CATALANA I LA CONSTITUCIO DE LA MANCOMUNITAT

També és la primera vegada que Acció Catalana intervé en la constitució de la Mancomunitat i, com que nosaltres som una democràtica unió de patriotes que actua de cara al poble de Catalunya i que no vol en cap moment ocultar la seva manera de procedir, m'haureu de permetre que — no sé si reglamentàriament o antireglamentària — expliqui el nostre vot en la constitució de la Mancomunitat. No volem que la nostra actitud sigui tan sols coneguda d'alguns de vosaltres, per les converses d'aquests salons i galeries; volem que tots vosaltres, senyors diputats, i tot el poble de Catalunya sàpiga d'una manera clara i autèntica quina ha estat en aquest cas l'actitud nostra.

VOLIEM UN GOVERN HOMOGENI NACIONALISTA

Nosaltres crèiem, i la votació d'ahir ha demostrat com teníem raó, que era possible constituir un govern compactament homogeni des del punt de mira nacionalista. Per arribar a aquesta finalitat, Acció Catalana oferia generosament, sense exigir cap compensació, sense voler cap Conselleria, tots els vots de què disposa en aquesta Assemblea. Aquest govern havien de constituir-lo els nacionalistes republicans i els homes de la Lliga. Oferint-los els nostres vots, complíem amb allò que és per a nosaltres un manament imperatiu: les conclusions de la Conferència Nacional Catalana. La minoria nacionalista republicana acceptà, en principi, el nostre desinteressat oferiment. No així la Lliga Regionalista. El seu representant ens digué que no podien rompre antics compromisos, antigues col·laboracions que sempre els havien estat lleialment corresposes. La Lliga Regionalista, doncs, més que un govern compactament nacionalista, s'estima per la Mancomunitat el contacte amb forces monàrquico-caciquistes, vagament autonomistes. Ho respectem, perquè sempre respectem el pensar dels altres, però ho deplorem i des d'aquest lloc estant ho faig públic perquè tot Catalunya sàpigui qui té la culpa que no hi hagi en aquesta Mancomunitat un govern integrament nacionalista. Refusàrem els llocs que en llurs candidatures ens oferien la Lliga i els nacionalistes republicans i, a més a més, l'actitud que més ens plavia era la d'abstenir-nos en la votació. Però llavors se'ns presentà a la nostra consciència de nacionalistes el cas d'haver-hi dues candidatures que es disputaven el lloc de minoria: una, la nacionalista-republicana. L'altra, que bé li podem dir de minoria encara que constava de cinc noms, que era un conglomerat dels partits més diversos; que no podia estar lligada per cap espiritualitat comuna; que no tenia d'altra aglutinant que la d'ésser contrària a la dels nacionalistes-republicans. Del nostre vot o de la nostra abstenció depenia el triomf de l'una o de l'altra; nosaltres no podíem vacillar i, unànimement, creguérem que havíem de votar la candidatura nacionalista-republicana. D'altra banda, el votar-la i fer-la triomfar era acostar el Consell de la Mancomunitat a una constitució homogènia. Constitució homogènia — dit sigui de passada — que nosaltres voldríem que tingués sempre el Consell de la Mancomunitat, perquè, homes democràtics que som, creiem que en tota corporació han de governar les majories.

EL VOT DELS NACIONALISTES INCONDICIONATS

En anar a votar, però, la candidatura nacionalista-republicana, no un dubte, perquè les nostres directrius són ben clars i els homes d'Acció Catalana en cada moment sabem el que havem de fer, sinó una dolorosa resolució se'ns va imposar: En aquella candidatura hi havia el nom d'un amic particular nostre, un dels homes més capacitats d'aquesta Assemblea, de clara intel·ligència i ferm caràcter, del qual en coneixem la meritòria tasca i la lluita, però, dissortadament, no podíem votar-lo. En aquests darrers temps, malmetent l'obra nacionalista de molts anys, per qüestions personals i locals, en les quals potser tenien tota la raó ell i els seus amics, pactaren una aliança amb l'enemic comú: per resoldre un plet interior, cercaren l'ajut, podríem dir, de tropes forasteres. I nosaltres, que censurem que els catalans vagin a governar Espanya, molt menys encara havem de tolerar que es faci intervenir els espanyols en els plets interiors de Catalunya. Aquell nom fou substituït per un altre; però, com que no era una qüestió personal la que ens impedia de votar el primer, sinó una actuació compartida pel que anava a substituir-lo, els diputats d'Acció Catalana ens veièrem reduïts a votar tan sols dos noms de la candidatura nacionalista-republicana. Repeteixo que ha estat una qüestió de principis, essencials per a nosaltres, mai una qüestió personal. Són homes dignes amb els quals seguim encaixant la mà com amics i que esperem que un altre dia, canviada llur actitud, podrem també donar-los els nostres vots com a nacionalistes.

Es costum parlamentari que la Mesa que ha de representar tota l'Assemblea i defensar els drets de tots els diputats, sigui votada sense oposició. Nosaltres sumàrem el nostre vot al de gairebé tots els sectors de l'Assemblea, votant el President, de qui els companys que havien format part d'anteriors Assemblees en lloaven l'encertada tasca, i votant, també, amb una sola exclusió, tots els seus companys.

PERQUE VOTAREM EL PRESIDENT

I ara anem, havent-ho deixat per a l'últim per ésser l'afer més important, a parlar de la votació del President de la Mancomunitat i del seu missatge. La votació presidencial fou, pot dir-se, unànime. Declarem obertament que Acció Catalana va aportar-hi també, tots els seus vots. I és que en fer-ho no votàvem nosaltres la persona del senyor Puig i Cadafalch, per bé que sigui amic particular de molts de nosaltres i que tinguem confiança en la sinceritat del seu nacionalisme. Votàvem el President, no del govern de Catalunya, no de l'Assemblea de la Mancomunitat, sinó el President de Catalunya. Ell és el representant de la nostra terra, i, per tant, el representant de tots els catalans. Presentant-se per a aquest càrrec un home honorable i nacionalista, nosaltres creiem que havíem de donar-li els nostres vots. Creiem que amb la votació obtinguda, no pels vots de la majoria, sinó, pot dir-se, pels vots de tota la Mancomunitat, entre els quals hi havia els nostres, enrobustíem l'autoritat del President i el deslliguem d'una actuació partidista. I això us ho diem nosaltres, senyors diputats, que podríem retreure en aquest respecte un greuge del senyor Puig i Cadafalch contra nosaltres. Som homes que parlem clarament, sincerament, i no vull deixar de recordar-lo. El senyor Puig i Cadafalch, essent President de la Mancomunitat, va signar com a prohom de la Lliga Regionalista una excomunió contra alguns companys nostres. Jo comprenc que la Lliga Regionalista per la disciplina que tot partit organitzat ha de tenir llencés aquella excomunió; el que tots deplorem, però, és que en aquell document hi hagués la signatura del President de Catalunya.

El President no ha d'excomunicar a cap bon català; el President els ha de voler a tots al seu entorn. Creiem que la darrera votació referendarà en el President la seva actitud per damunt de les lluites dels partits.

EL MISSATGE PRESIDENCIAL

En quant al missatge llegit ahir pel senyor President, dec dir que el tenim com una de les planes més bellament escrites que han sortit de la seva ploma. Es un bell i patriòtic discurs que reflexa ben netament quina és la situació actual de Catalunya, quina és l'actitud d'Espanya contra d'ella. Em permetrà, però, el senyor President, que jo li digui, després d'expressar la nostra conformitat amb gairebé tots els seus conceptes, i especialment amb aquells que altres sectors de l'Assemblea li han retret i li retreuran amb censura, que de totes les seves paraules se'n desprenen unes conseqüències d'actuació que són les que té Acció Catalana, no pas les que mantenen els seus companys de la Lliga Regionalista. Al·ludeix bellament el missatge a aquelles hores que els exèrcits del rei d'Espanya invadien i maltractaven la terra catalana; retreu aquelles paraules de la nostra cançó convertida en himne nacional.

Ara, el rei nostre senyor,
declarada ens té la guerra.

Però els homes d'Acció Catalana preguntem: Creu el senyor President que la manera de respondre a aquesta guerra del "rei nostre senyor" (que és el rei dels altres) és potser arribant fins a la seva avantcambra, assistint als seus Consells, fent-li de cortisà i bastint-li un palau en aquesta ciutat de Barcelona, cap i casal de la terra catalana?...

Nosaltres també la cantarem la nostra cançó, i si, per no sentir-nos encara prou preparats, creiem que no és encara el moment de poder exclamar:

Ara és hora, catalans,
Ara és hora que fem guerra,

prenen la lletra nova de la cançó vella, diem i repetim:

Ara és hora, catalans,
ara és hora d'estar alerta,
per quan vingui un altre juny
esmolem ben bé les eines.

(Grans aplaudiments i mostres d'aprovació en l'Assemblea i en el públic.)

En COLOMINAS MASERAS saluda l'Assemblea en nom de la minoria radical. Explica la significació de la candidatura de les minories, dient que havia estat una protesta contra l'intent de la Lliga de formar un conglomerat de gent seva, elements caciquistes i republicans domesticats.

Lamenta la absència del Consell i exposa la posició de la minoria.

Discuteix el missatge presidencial i l'acusa de no donar cap solució als problemes fins avui plantejats, i d'ésser una manifesta declaració de simpatia a Acció Catalana.

Afirma que son partidaris de la llibertat dels homes i dels pobles i que tenen contret el compromís de col·laborar a l'obra de la Mancomunitat, la qual no és altra cosa que el conveni entre l'Estat i Catalunya. Afirma que el seu partit no podia anar més enllà. Va dir ahir el president que podríem ésser per Espanya el que el Piamont per Itàlia, i nosaltres això desitgem; el que no volem és ésser una nova Irlanda.

El senyor QUINTANA intervé per definir la posició de la minoria nacionalista republicana. No constitueixen un grup que està mediatitzat per aliances polítiques. Ja han definit la seva posició sobre el problema de Catalunya, dient que desitgen la llibertat de la Pàtria. Van fins on pugui anar Acció Catalana, amb la qual coincideixen en molts aspectes. Alguns matisos els separen: el seu partit no es detura en voler la llibertat de Catalunya. Creu que actualment el problema nacionalista caldria plantejar-lo al *Parlament*, en els seus aspectes ideal i real, per saber d'un cop si s'ha d'abandonar tota esperança i si tenen els motius els que han borrat la paraula autonomia i han escrit la sagrada paraula independència. Es precís que Catalunya sàpiga quin és el nostre pensament i la nostra posició en aquells problemes que inquieten la seva vida. Pel Marroc, el seu partit només té un mot: abandonar-lo, per la sang catalana que en aquell país es vessa i que fóra preferible d'aprofitar-la per a l'assoliment de l'ideal patri dels catalans, i també per una qüestió de nacionalisme. Cal abandonar-lo totalment, absolutament, sense atenuacions de cap mena. Quan al problema de Catalunya, repeteixo el que he dit sempre, perquè en res he de canviar les paraules pronunciades en altres ocasions. El problema de Catalunya és de llibertat, sense condicions limitatives de cap mena. Diu al senyor Colomines Maseres que si hi havia quelcom d'injust en les paraules del President, també ho troba en les seves. Ha de procurar excitar el sentiment de dignitat de la pàtria, prescindint de la seva qualitat d'obrerista, que està al marge d'aquell sentiment.

Exposa el seu criteri sobre el sindicalisme, dient que no és una finalitat, sinó un mitjà d'endegar la transformació de la societat amb la mínima violència. L'actitud del seu partit està definida en dir que en el Consell hi està representada per tres dels seus components.

Ocupa la presidència el senyor Carbó.

El senyor Quintana acabà dient que l'obra que realitzaran serà sempre de cara a Catalunya.

El senyor VINYALS, per la minoria liberal-autonomista, explica el vot d'aquesta minoria en les eleccions per als càrrecs de representació de la Mancomunitat. Protestà que no es consultessin les minories ni tan sols per al nomenament de la mesa, i combat la *formació* del Consell. S'estranya que Acció Catalana hagi contribuït a la constitució d'un Consell que no està format integrament per nacionalistes. Veu contradicció entre les paraules del president i la selecció de consellers que ha fet la majoria. Acusa la política de la Lliga per tal—diu—com excita aquestes flames a les quals al·ludia el president.

No es pot permetre que es facin aquests equilibris; si els homes de la Lliga creuen amb la pàtria única, han d'anar als bancs d'Acció Catalana, i si creuen que Catalunya és un tros d'Espanya poden venir als nostres bancs, mentre la seva actuació sigui tan honrada com la nostra.

Afirma que si se'ls demostra qui és qui atia el foc contra Catalunya, ells aniran més enllà que la Lliga, fins potser molt més que Acció Catalana.

RECTIFICACIO DEL PRESIDENT

—La constitució del Consell actual no és cosa nova. Es potser una glòria dels diputats de la Mancomunitat aquesta continuïtat de govern que han establert des de la seva fundació.

El Consell respon a una realitat de Catalunya, per més que es vulgui deformar aquest pensament.

Es que es vol que la Lliga sigui un partit limitat amb un sol home definidor? Allavors jo no formaria part de la Lliga a la qual estic adscrit, malgrat que amb alguns dels seus homes em separen matisos dels meus ideals. El Consell, constantment, entre una gran harmonia, ha fet una obra conjunta a pesar de la diversitat política. Però el treball que realitzaven no podia dividir-los, car es dedicaven a construir establiments de beneficència, carreteres, telèfons.

Contestant les al·lusions que s'han dirigit al senyor Guasch, diu que sovint els homes de ciutat són injustos amb els homes qui no hi viuen o que habiten a d'altres ciutats on no ha arribat totalment l'ambient nacionalista. Aquests homes s'han vist obligats a classificar-se en altres partits. Cal no ésser injust; cal recordar que l'obra de la Mancomunitat és una obra de conjunt, de col·laboració. Aquesta coincidència que representa el Govern ha efectuat el traspàs de serveis, ha efectuat tota l'obra de la Mancomunitat. I no s'és aixecat encara ningú en aquesta Assemblea que no sigui nacionalista.

El senyor Nicolau deia que podria formar-se un Consell nacionalista; és que el que s'ha format no ho és? No hi conviuen nacionalistes de totes les regions catalanes? En el Consell estan representats tres partits polítics.

I aquest Consell va a una actuació nacionalista harmònica amb Espanya.

Contestant al·lusions, diu que en el seu discurs enumera els greuges i expressa el desig de trobar una solució harmònica. Si altres generacions prenen tristes resolucions, nosaltres haurem complert el nostre deure i la culpa serà dels que no han volgut evitar-les. En les meves paraules no hi ha declaració de guerra. En els nostres temps podem dir com en temps de Felip IV: "Ara, el rei nostre senyor, declarada ens té la guerra", assenyalant la manera d'afecte amb què se'ls tracta. El senyor Colominas Maseras no ha estat just. La Mancomunitat no ha format ni una vegada tan sols en aquellos manifestacions d'adhesió a les quals es refereix, ni ha signat cap document de simpatia vers cap classe de combatents. Recorda un article seu en el qual es demanava que el poder públic obrés dintre les lleis per tal de no caure en extrems revolucionaris. Diu que no podem acceptar fantasies orientals que poden desenrotllar-se a Rússia i no per a la felicitat del poble. A l'Occident podem resoldre el problema de diferent manera; ja ho he dit altres vegades: oposem al "tots pobres", "tots rics". La Mancomunitat ha fet el què ha estat possible.

Mancada de força coercitiva, la Mancomunitat ha fet el què ha pogut en l'ensenyament obrer, i hom sap que les masses obreres senten afecte per aquesta labor. El què al·ludia en el seu discurs és aquesta campanya, no contra el nacionalisme, sinó contra Catalunya. Les masses obreres catalanes sovint no han estat sinó dèbils joguines. Recorda els congressos internacional, en els quals cada obrer reclama per a la seva llengua el dret de l'oficialitat. Espera obtenir la unanimitat dels senyors diputats.

(Presideix el senyor Jansana.)

S'adreça als elements que possiblement existeixen a l'Assemblea de la Unió Monàrquica Nacional i els diu que l'autonomia dels municipis és un projecte subversiu, que seria una Catalunya organitzada en petits burgs, fraccionada en Ajuntaments de cinc cents habitants, perduts en les muntanyes. Ja sabrien el què demanaven, encara que fos en un moment de passió, però cal reconèixer que era un projecte anarquitzant.

L'autonomia de Catalunya no pot ésser combatuda per cap català. Dintre de l'Estatut reeixirem el nostre ideal, farem les reformes que es cregui oportú.

El senyor Micó acusava la majoria d'haver fracassat perquè no li havien atorgat el què demanava. Seria millor que en lloc d'acusar-nos influís en els seus amics per tal que s'assolís el nostre ideal i allavors enlloc de paraules de guerra es pronunciarien paraules de pau. Si s'obté aquesta unitat de criteri, la qual ha existit sempre en la qüestió de l'autonomia de Catalunya donaré per ben emprat l'haver escoltat les invectives i les acusacions que tantes vegades he escoltat.

El senyor COLOMINAS MASERAS rectifica dient que, efectivament, està al costat dels sentiments autonòmics de Catalunya. Es congratula de les manifestacions del President sobre la qüestió obrera, i acaba posant-se a disposició de l'Assemblea per tot allò que sia en pro de l'autonomia de Catalunya.

Després d'una rectificació del senyor BAUSILI, el senyor VINYALS ofereix la seva col·laboració, i es complau d'haver sentit al president dient que l'autonomia ha d'aconseguir-se de l'Estat espanyol.

El senyor MICÓ rectifica i diu al senyor Nicolau que després de sentides les manifestacions que fins ara s'han fet, no creu que votaria novament els mateixos consellers, i insisteix perquè el Consell ha d'ésser homogeni. Diu que el Consell hetogeni es constitueix en forma transitòria. La importància del Consell és massa gran perquè només es reuneixi l'Assemblea dues vegades l'any; veu's ací perquè cal que sia homogeni. El Consell no solament és administratiu, sinó que ha de recollir totes les aspiracions i problemes de Catalunya. Acusa a la minoria republicana nacionalista d'haver-se aliat amb la majoria, i creu que aviat demanaran l'homogeneïtat del Consell.

EN NICOLAU D'OLWER

Es costum parlamentària que les minories s'adressin en llurs parlaments al Govern. Així ho he fet jo, i, per tant, s'equivoca el senyor Bausili si creu que l'he al·ludit.

Per les paraules del senyor Micó sembla—contra el que jo em creia—que no he haver exposat prou clarament la nostra actitud en la votació del Consell. Hi havia dues candida-

tures, disputant-se la minoria la dels nacionalistes republicans i la integrada per senyor Micó i d'altres senyors diputats. Si els nostres vots, donats als senyors Lloret i Noguer, impediren el triomf del senyor Micó i els seus, ens en alegrem. Era això el que volíem. Amb els senyors Lloret i Noguer ens uneix el nacionalisme.

El senyor Nicolau d'Olwer es aplaudit, i el president crida l'atenció del públic pregant-li que s'abstengui de tota manifestació en favor o en contra de cap diputat.

El conseller senyor GUASCH contesta les allusions dient que està al Consell per treballar per les aspiracions de Catalunya.

El senyor LLOBET proposa que es reuneixin les minories i es cristalitzi el sentiment de l'Assemblea en una proposició.

Els senyors QUINTANA i ESTADELLA es mostren d'acord, en nom de les seves minories, amb la proposició del senyor Llobet.

El senyor PRESIDENT suspèn la sessió perquè es reuneixin les minories.

Represa, es llegeix la següent proposició, signada pels senyors Llobet, Montserrat, Perenya, Palau Rabassó, Estadella, Micó, Cabeceran, Avellà, Agelet i Carbó:

"Declara l'Assemblea, recollint el sentir general dels que la integren, la necessitat inajornable de què siguin atès el problema de la llibertat de Catalunya, mitjançant una fórmula immediata, en la qual s'implantin, en el doble aspecte d'intensitat i extensió, les normes compreses en l'Estatut de l'Autonomia integral de Catalunya aprovat per l'Assemblea de la Mancomunitat i representacions parlamentàries de la nostra terra, i ratificat pels Municipis catalans."

Demana la paraula En NICOLAU D'OLWER, i en ésser-li concedida, manifesta que la minoria d'Acció Catalana no pot votar en contra d'aquesta proposició per tal com el seu text diu que és el sentir general de l'Assemblea i no pas l'unànime, i ells tenen el convenciment que és certament el sentir general de l'Assemblea i Acció Catalana dissenteix d'aquest sentir. I és que nosaltres—diu—no podem acceptar el text de l'Estatut i a més a més perquè encara que el senyor Llobet ha dit que no perdem res demanant una concessió un altre cop del Govern, nosaltres entenem que es perd el temps, i no pas la paciència, perquè temps ha que l'hem perduda.

S'aprova la proposició i el PRESIDENT, aixeca la sessió a tres quarts de nou.

DUES PROPOSICIONS

Signades pels senyors Mani, Pich.

Signades pels senyors Mari, Pich, Bosch, Gich, Fatjó, Robert, Carles, Bassols, Compte, Llecha, Xuclà, Vidella, Bausili, s'han presentat dues proposicions. En la primera es demana que el Consell tresenti en la pròxima reunió un projecte d'acord, establint com a servei de la Mancomunitat, l'assegurament mútu de ramaderia en tota Catalunya. La segona demana que la Mancomunitat prengui les mesures que s'indiquen per tal de remeiar l'actual crisi vinícola a Catalunya.

De Catalunya

CAPELLADES

Petita ratificació.--Acord lloable. Regraciament

La nostra darrera crònica motivà un disgust als joves *bien* i als que integren la secció de festes de la Societat Liga C. I. y A. i publicaren unes fulles blasmant ben injustamen tia nostra catalanitat.

Volem fer constar, amb tot, que no tan sols deixaren de fer onejar la bandera símbol de Catalunya, en cap lloc de la Societat, sinó que en disposar-se l'orquestra a complimentar el programa en la part corresponent a la tarda del dia 18 i que ens una audició de la nostra gloriosa dansa nacional, per disposició de la *catalanísima Junta* se suprimí aquesta part i s'organitzà un ball *agarrao*.

Estem plenament convençuts que llur catalanitat en la propaganda no fou més que un mirallet per caçar pessetes patriòtiques.

— L'Ajuntament d'aquesta vila, en la darrera sessió, celebrada el dia 23, adoptà, per unanimitat, l'acord de subscriure's a la gran i ben documentada "Història de Catalunya", de N'A. Rovira i Virgili. Aquesta important publicació està destinada a la Biblioteca pública municipal. El dit acord ha produït molt bon efecte a la vila.

— La important raó social "Miquel Costas Miquel, S. en C." ha dirigit atents comunicats als presidents de les entitats d'aquesta vila, remerciantlos els serveis i l'abnegació de tots els que amb llur esforç contribuïren a l'apaivagament del foc que destruí els magatzems de palla el d'a 18 del mes en curs a la fàbrica "Cal Manel", que treballa per compte de la dita raó social.

Els comunicats remesos han estat escrits en la nostra parla.

— Ha tornat de Xile el jove i ferm nacionalista N'Antoni Soteras Miquel, fill del comerciant i propietari N'Ignasi, i nebot de l'actiu president de la Comissió Delegada de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, En Pere Soteres Poch. Sigui ben vingut.

— Els pagesos es queixen de la manca de pluges, puix la sequetat és tan forta que fa mermar en gran part la pròxima collita del vi.

CALDES DE MONTBUY

Futbol.--Funció teatral

Diumenge passat se celebrà una gran vetllada teatral al Centre Progressista, posant-se en escena l'òpera "La favorita", per la companyia Parés-Garcia, dirigida pel mestre Vehils, que obtingué un sorollós èxit, merexent, tant el senyor Parés com la senyoreta Garcia i les altres parts integrants, els aplaudiments de la selecta concurrència que empletnava el local.

— En l'encontre efectuat entre l'equip local i el Santa Perpètua Sports Club guanyà el primer, per 5 a 1.

SANT QUINTI DE MEDIONA

Festa de beneficència

En aquesta xamosa vila, i aprofitant l'estada d'un nombrós i selecte grup de joves patriotes que ací estiuegen, se celebrà el dissabte passat una bella festa patriòtica.

A fi de donar més relleu a l'acte foren invitades les autoritats populars, assistint-hi aquestes gustosament donat el benèfic fi de la festa.

Aquesta començà amb unes escollidíssimes peces de concert molt ben interpretades, merexent totes l'aplaudiment de la distingida concurrència.

Es cantaren després diverses cançons catalanes, essent totes, en fina itzar, rebudes amb grans i entusiastes aplaudiments.

Acabà l'acte amb visques a Catalunya, cantant-se "Els segadors" repetides vegades, en mig de grans ovacions.

Entre els distingits patriotes es trobaven la senyora Altamira, senyoreta Ribot, senyor Güell, germans Carbó, germans Panyella, germans Amigó i altres que sentim no recordar.

La recaptació de la festa fou repartida entre els pobres de la localitat.

Sant Quintí guardarà un bon record d'aquesta festa i farà que perduri per sempre el ressò d'aquests cants de la pàtria.

SANTA COLOMA DE GRAMANET

Les eleccions de diumenge.--Nou servei d'autómnibus

Les eleccions han donat a aquest poble un resultat com sempre, excellent per als regionalistes, havent obtingut En Tries 238 vots i l'albí Torres 129. Comparant aquests resultats amb els de les passades eleccions, o sia les del 29 d'abril passat, es constata que la candidatura nacionalista ha guanyat vots.

ESPLUGA DE FRANCOLÍ

Els forasters. -- La festa major del Balneari. -- La seca

Durant tot el present mes d'agost, la nostra vila i els seus voltants han estat molt visitats. També són en gran nombre els vehicles de totes menes que vénen per visitar les nostres fonts, el Balneari, Poblet, l'ermita de la Santíssima Trinitat, font de Nerola, les muntanyes de la Pena, les mines de barita, etc.

— La festa major del Balneari ha resultat, com tots els anys, molt lluida. Hi ha hagut balls als salons de Villa Engràcia, hotel del Centre i hotel "La Capella".

Continuen encara plens tots els hotels i masies. Ha estat un dels anys de més concurrència.

— Fa uns quants dies que es calà foc a unes argelagues que hi ha prop de la via del tren, produint una gran alarma.

Molta gent hi anà per apagar-lo, puix que amb una miqa de descuit podia fer molt mal a les pallisses que hi ha allí a la vora.

L'incendi el produí una espurna de la màquina del tren.

— Ha passat una temporada a la nostra vila, junt amb la seva germana, el jove fill d'aquesta En Josep Maria Rendé i Sabater, fill del director de la pàgina agrícola de LA PUBLICITAT.

— Cada dia són més els joves que s'inscriuen a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

— La collita de vi, segons sembla, no serà tan important com molts creien, degut a la seca.

SABADELL

Al Centre Català :: L'onze de setembre

Tantost acabat el temps estival, aquesta entitat patriòtica que es diu Centre Català, comença de treballar activament per ocupar el lloc que li correspon en els actuals temps del catalanisme, en l'obra de la catalanització integral de la nostra ciutat i el seu districte.

El seu Consell directiu ha pres recentment acords interessantíssims, que segurament transcendiran a la realitat d'una manera imminent.

Per al vinent dia 11 de setembre està preparant una vetllada patriòtica, a la nit, en la qual se seguirà aquest ordre: Obertura pel president del Centre Català, senyor Gabriel Casals; després serà recitat "Mestre Oleguer", pel senyor Bastè, i a continuació parlament pel diputat de Catalunya senyor Massó i Llorens.

Per al dia 7 d'octubre, el mateix Consell ha acordat organitzar un Aplec Nacionalista a Sabadell, en el qual prendran part ilustres personalitats de la política catalana.

I, finalment, ha decidit també organitzar un cicle de conferències, sobre diverses qüestions de literatura, sociologia, política, economia, esport, etc., confiant-les a distingides personalitats competents d'entre les més excellidores de l'actual generació catalana.

— Enguany Sabadell es prepara a celebrar la commemoració de la data de l'11 de setembre d'una manera extraordinària, com en cap altre any ho hagi fet.

Totes les entitats patriòtiques, i amb elles l'excellentíssim Ajuntament i les agrupacions dels Pomells de Joventut, al matí trametran Comissions a Barcelona per posar rams de flors i llaçades al peu del monument a En Rafel de Casanova.

Durant tot el dia a la Casa de la Ciutat i Associacions Nacionalistes hi haurà la bandera catalana hissada i els balcons seran endomassats.

Per commemorar tal diada, l'Acadèmia Catòlica i la Joventut Catòlica, preparen un acte interessantíssim, en el qual hi prendrà part l'eloqüent orador nacionalista En Ventura Gassol, el qual tantes simpaties compta a la nostra ciutat.

El Centre Català amb la Joventut Nacionalista organitzaran també actes importants, essent de remarcar com a principal una conferència confiada a una ilustre personalitat de la política catalana.

El Centre Radical Català celebrarà un míting amb gran fastuositat en un dels teatres de la nostra ciutat, amb el caràcter marcadament separatista que és el segell peculiar d'aquesta nova agrupació. I també prepara un partit de futbol al camp de l'Atlètic i els cabals de la recaptació aconseguida seran destinats a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana i Associació Catalana de Beneficència.

Així mateix, l'empresari del teatre Euterpe, donant mostres del seu patriotisme, ha organitzat per al dia 11, a la nit, una funció teatral representant la companyia Jiménez una popular obra patriòtica.

Escau a una població eminentment patriòtica com és la nostra, que sap recordar-se de les dates més interessants de la Història de Catalunya.

MARTORELL

La fira

Foren nombrosíssims, com ja és tradicional en aquesta fira, els forasters que acudiren diumenge passat a aqueixa vila.

Hom sentia alguns venedors, especialment els d'articles que tenen relació amb la collita del vi, queixar-se de la poca venda; pel que es veu, els pagesos estan molt desesperançats en ço que es refereix a la collita d'aquest any, la seca és la causa del seu pessimisme.

Les parades de firaires es veieren tots dos dies—diumenge i dilluns—concorreguíssimes, especialment de gent menuda, que passejava mirant àvidament les joguines.

Gaseta local

Sants d'avui: Ramon Nonat, cardenal i confessor; Paulí, bisbe i màrtir; Rufina, màrtir.

JOYES VILANOVA NUM. 6

El Centre Comarcal Tortosí recorda a tots els fills de la Comarca i devots de la Mare de Déu de la Cinta que el pròxim dissabte, dia primer de setembre, a les deu del matí, es beneirà solemnement la imatge de la Patrona dels tortosins, al seu altar de l'església del Pi d'aquesta capital, esperan llur assistència.

Amb motiu de la seva reelecció a la presidència de la Mancomunitat ahir complimentà l'alcalde el senyor Puig i Cadafalch.

Tapioques i Purés
FIGUERAS
sont els millors del món

Diumenge vinent, dia 2 de setembre, tindrà lloc al local de l'Orfeó Gracienc (Maragda, 27), la festa d'infants dedicada a les colònies escolars i organitzada per l'Ateneu Nacionalista Verdaguer, a càrrec de l'Escola Infantil de Declamació i Esbart de Dansaires.

Es posaran en escena la rondalla en dos actes "En Lluquets, l'escolanet", i el quadret en un acte "La rondalla de dins del bosc", donant començ l'espectacle a dos quarts de cinc de la tarda.

VI ESPUMOS BAQUES
El millor xampany català
GUARDIOLA DE FONTRUBI

Amb motiu de l'acte inaugural d'una exposició al "Can de la Costa Brava", de Palamós, en la qual concorren l'artista alemany Gaisert (aiguaforts i pintures a l'oli), la senyoreta Soles (aquarelles) i En Francesc Vidal (dibuixos a la ploma i pintures a l'oli), el secretari de la Secció de Cultura de l'Ateneu Empordanès, En Sebastià Corredor, li donarà una conferència dissabte vinent, primer de setembre, sota el tema: "Impressions d'art modern".

"QUIMERA DE ORO" — Sabó de moda: "MARYCEL."

L'Agrupació Autonomista Verdaguer ha tramès al president del Consell de ministres el següent despatx: "Senyor president Consell ministres.—Madrid.—Agrupació Autonomista Verdaguer, en reunió íntima, acordà demanar a V. E. la major clemència per a aquesta joventud complicada insubordinació de Málaga.—President, J. Ramis; secretari, G. Ramon."

Indio Rosa
és el millor paper de fumar

Ahir al migdia, el president de la Mancomunitat, senyor Puig i Cadafalch, acompanyat del cap de cerimònies, senyor Utrillo, féu la visita oficial al governador.

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te **dansant** de 5 a 2/4 de 8, i dinar a l'americana, de 9 a 11.

Fa poques setmanes s'inaugurà, als carrers de Pelai i Universitat, el "Pati blau", elegant café-bar, propietat dels germans Soler, que, començant pel nom de la casa, han sabut donar un bell caient catalanesc al seu establiment.

Es d'alabar que els nostres industrials fugin de la rutina i és un bon exemple pels que encara ho fan tot en castellà i els espanten les innovacions, l'èxit creixent assolit pel "Pati blau".

Trens Xocolata Bombons

GRAN BALNEARI VICHY CATALA
CALDES DE MALAVELLA (PROVINCIA DE GIRONA)
TEMPORADA: de primer de Maig a 30 d'octubre
Malalties del aparell digestiu.- Artritisme en ses múltiples manifestacions. - Diabetis. - *Glucosúria*
Establiment de primer ordre, voltat de frondosos parcs. Habitacions grans, cómodes i ventilades. Menjadors i café grandiosos. Salons esplèndits i elegants, per a festes i atraccions. Capella mol formosa. Il·luminació elèctrica. Camp per a tennis i altres deports. Garatge. Telèfon.
ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 18, ENTRESOL

Notes d'Esports

ATLETISME

GRAN CONCURS ATLETIC INTERNACIONAL

L'anunci que ahir vàrem donar de la vinguda del Campió i recordman de França i d'Anglaterra, Lewden, causà excellent impressió, ja que són pocs els esportius que s'imaginen el mèrit que representa efectuar en alçada, un salt de un metre noranta centímetres.

Amb l'inclussió de Lewden, són tretze els representants de França que ens visitaran, els quals junts amb els cinc biscains, els tretze de Tarragona i la representació seleccionada dels altres clubs, formaran un total de cinquante atletes que el vinent diumenge, al camp de Les Corts, entaularan enèrgica lluita per aconseguir la supremàcia que avui correspon a França.

En les curses de 100 i 200 metres, Badias, Casasy, Cebrian, intentaran, tal vegada inútilment, vèncer a Lorrain l'ex-recorman d'aquestes distàncies.

La veritable lluita començarà als 400 metres, en la qual es posaran en ratlla tres francesos: Fory (el campió), Brossard i Girbaud; un biscaí, Puyo, i dos catalans, Garcia i Calvet.

En aquesta prova la victòria francesa és segura, encara que res fóra d'estrany que es bastessin els records de Catalunya de la distància.

Per als 800 i 1,500 metres esperem admirar un formidable tren alhora que una lluita no acostumada. Puyo, de Biscaia, i el nostre campió Pons, voldran, sense dubte, contrarestar els Gilvent, Wirith, Brossard i Fery, i això precisament serà en benefici del públic que admirarà escènes veritablement emocionants.

A la prova de distància màxima que s'efectuarà, 5,000 metres, creiem en una victòria d'un francès, encara que no ens atrevim a dir qui serà, ja que no sabem veure una marcada diferència entre Corlet, Bontemps i Le'er; de totes maneres no cal pas que vagin amb gaire confiança amb el nostre Palau i el campió d'Espanya Palma, els quals sabem posseeixen bones qualitats.

Bernard haurà de triomfar a les tanques i representarà perquè els nostres, Vermo i Muntades, puguin aprendre l'estil del gran especialista francès.

Quant a salts i llançament, no ens atrevim a confiar en cap victòria per als nostres; en els salts, sobre tot, tenim a dos campions i recordmans, Lewden i Vauthier. Als llançaments, Braudier ens sembla superior als nostres.

De totes maneres, encara que el fi d'aquest concurs sigui una derrota per Catalunya, és molt convenient que sovintment s'iniciin aquestes lluites internacionals, car és sempre beneficiós, a l'alliçonament dels nostres atletes.

Recordem que en el futbol els francesos també ens venceren, i, en canvi, avui les coses han canviat molt. Tant de bo que en atletisme passi el mateix.

NATACIO

MATCHS INTERNACIONALS DE NATACIO

LA VISITA DEL SCUF DE PARIS

Essent ja del domini públic els matchs internacionals que el Club de Natació Barcelona durà a efecte en la resta de la temporada, els comentaris i cábales de caràcter esportiu que es fan a l'entorn d'aquests són cada dia majors a mesura que s'avancen les dades de la seva celebració.

Les formidables competències que els nostres nedadors hauran de sostenir amb els campions parisencs els dies 5 i 7 de setembre, a la nit, i més endavant amb els suecs, demostraran fins on són capaços d'arribar.

De llurs resultats i dels obtinguts anteriorment amb hongaresos i belgues, sia el balanç que es vulgui, s'haurà demostrat plenament l'absoluta necessitat que tenen els nostres nedadors d'aquests encontres internacionals, que els va preparant per ésser més tard el seu digne contrincant en les Olimpiades del 1924 a París.

Referint-nos al Sporting Club Universitaire de France, conegut vulgarment per Scuf, la seva secció de natació s'ha imposat aquest any com la millor de París, adjudicant-se els campionats de París, relleus, 250 metres; relleus, 200 metres, a 4 estils; 10 metres, esquerna; salvament, i els de salts de palanca i trampolí. Les seves marques, cada dia millors, posaran a dura prova als nostres que hauran de fer l'impossible per sobrepujar-les, cosa molt difícil, si es té en compte que, no obstant i les positives valors que posseïm, el progrés de la natació francesa en aquests últims anys ha estat ben manifest.

Cap esperar que la piscina del Club Natació Barcelona serà teatre de noves i emocionants lluites en les vetllades dels vinents dimecres i divendres.

DE FORA

MARTORELL

Els partits de les Fires

MARTORELL, 2 — L'IDEAL, 2

Copa "Anisats Capellades". Una magnífica copa d'argent donada pel fabricant d'anisats Serafí Capellades. Potser massa magnífica, puix de no haver-ho estat tant, amb seguretat no hauríem de lamentar els incidents que ocorregueren diumenge al camp del club esmentat en primer lloc.

Els de Martorell sortiren al camp disposats a què la copa potés figurar entre les altres que posseeixen. Els forasters, amb no menys raó que els locals, també lluitaren amb braó per poder-la guanyar.

Aconseguiren el primer gol els forasters, però no tardaren molt els de casa a empatar i fou degut a un penalty imaginari.

No tardaren els idealistes en desempatar. Pel que es veu, no podien portar avantatge als de Martorell, puix els fou concedit a aquests un altre penalty, ja amb més raó, però disculpable per no ésser intencionat, que no fou gol gràcies al porter. No obstant, no poderen evitar que els martorellencs obtingessin l'empat en un fort embolic davant la porta. La validesa d'aquest gol és molt dubtosa.

Esperem el desempat, la data del qual no s'ha assenyalat encara, per veure qui quedarà propietari de la Copa en litigi.

CATALUNYA, 2—EUROPA, 0.

Al camp del Catalunya contendí el primer equip local amb una selecció de l'Europa, anomenada "Els canaris". Fou un partit molt anivellat, degut a la igualtat de forces. No obstant, els nostres s'entengueren a la perfecció, arribaren sovint als dominis europeus, marcant ja a la primera part els dos *gols que s'apuntaren en tot el partit*. El davanters de l'Europa també s'entenien molt, aprofitant amb encert les pilotes servides per llurs mitjos, no podent marcar gràcies a la tasca excellent de les ratlles defensives locals.

Havem de remarcar un tir collocadíssim de Pataa, mig centre europeu, que En Ventosa aturà amb veritable mestria, essent aplaudit.

L'àrbitre, Eufedaque, regular.

VILAFRANCA DEL PENEDES

Amb un esforç gegantí, el Futbol Club Vilafranca ha combinat en celebració de la Festa major els següents encontres de futbol.

Agost, 30.—C. S. Hospitalenc contra F. C. Vilafranca, primers equips, disputant-se una magnífica copa del diputat provincial senyor Guanyabens.

Agost, 31.—Esdeveniment futbolístic. C. D. Europa contra R. C. D. Espanyol, integrats pels millors jugadors de primera categoria amb què actualment compten aquests dos clubs.

Setembre, 1.—C. D. Cortsenc contra F. C. Vilafranca (reserva).

Setembre, 2—A. A. O. de Vilanova i Geltrú, contra F. C. Vilafranca (primers equips), segon partit de la magnífica copa "Montgrós", donada pel senyor J. Ventós Roig.

Tots aquests partits han despertat una veritable expectació a tota la comarca del Penedès, principalment el de l'Europa-Espanyol.

ESPLUGA DE FRANCOLÍ

Diumenge passat es traslladà a Albi una selecció del F. C. Francolí per jugar un partit contra l'Albi F. C. del dit poble, que estava reforçat amb elements de segona categoria.

La victòria correspongué a l'Albi, degut al joc dur que descentrolà.

El mateix dia i hora, al camp dels locals s'hi jugà un partit amistós entre una selecció del segon i tercer equips i el Vimbodí F. C., primer.

Aquest darrer, degut al poc temps que fa que juga, el veiérem, no obstant, molt ben entrenat, però poc pràctic; això motivà que la victòria fos dels locals per 2 gols a zero.

MERCAT DE LLOTJA

BLATS

Aragó i Navarra, de.	.....
Castella i Manxa, de.	43 a 44
Extremadura, de.	38 a 39
Andalusia dur	33 a 35

(Preus en pessetes 100 ks. sense sac damunt vagó origen.)

FARINES

Força, de.	90 a 100
Extra local, de.	66 a 66'50
Corrent id., de.	63 a 63'50
Blanca extra Castella, de.	65 a 66
Blanca corrent Castella, de.	62 1/2 a 63
Baixa, de.	.....

(Preus en pessetes sac de 100 kg. damunt carro aquí.)

DESPULLES

Número 3, de.	.....
Número 4, de.	23 1/2 a 24
Segones, de.	20 1/2 a 21
Terceres, de.	19 a 19 1/2
Quarts, de.	18 a 18 1/2

(Preus en pessetes sac de 80 kg. damunt carro aquí.)

Menut (prims), de.	19 1/2 a 20
Segonet, de.	18 3/4 a 19
Segó, de.	17 3/4 a 18

(Preu en rals quartera de 70 litres sense sac damunt carro aquí.)

CEREALS

Moresc estirat, de	.....
Moresc Pista nou, de.	30 1/2 a 31
Moresc Pista vell, de	29 3/4 a 30
Ordi Extremadura i Manxa.	28 a 28 1/2
Ordi Pista.	28 a 28 1/2
Civada Extremadura, de.	30 a 30 1/2
Civada Rioja, de.	.....
Civada Pista, de.	.....
Faves Mallorca, de.	.....
Faves València, de.	.....
Faves Llobregat, de.	44 a 44 1/2
Faves Extrm. o Andalusia noves, de.	40 a 41
Faves estrangeres, de.	43 a 44
Favons fins disponibles, de.	.....
Favons fins nous, de.	40 a 41
Favons Marroc, de.	.....
Favons estranger, de.	44 " 45
Besses Segarra, de.	46 a 46 1/2
Besses Andalusia, noves, de	39 a 40
Besses estrangeres, de.	42 a 43
Besses verdes, de	34 a 35
Escaiola Andalusia, de.	60 a 62
Escaiola Pista.	50 a 51
Mill estranger, de.	.....
Mill país, de.	.....
Herps, de	37 a 38
Titus, de.	43 a 44
	.....
	.....
	.....

(Preus en pessetes 100 ks. amb sac damunt carro aquí.)

LLEGUMS

Arròs

Bomba, de.	105 a 115
Especial, de.	62 a 63
Selecte, de.	60 a 61
Matisat, de.	61 a 62
Bell-Hoch O, de.	58 a 59
Trencat,	15 a 16

Despulles d'arròs

Farina, de.	48 a 49
Cilindre (farinasses), de.	20 a 21
Escatllat, de.	.....
	.....

Mongetes

Castella, de.	110 a 112
Mallorca, de.	87 a 88
Prat, de.	84 a 85
Estrangeres, de.	75 a 77

Cigrons

Sanc, de.	.....
Blancs arrugats alfarnates 44/46, de.	110 a 112
Blancs arrugats alfarnates 48/50, de.	100 a 102
Blancs arrugats alfarnates 52/54, de.	80 a 81
Blancs arrugats alfarnates 58/60, de.	80 a 82
Blancs arrugats alfarnates 60/65, de.	76 a 78
Pelons, de.	70 a 80
	.....
Llentles, de.	105 a 130
Guixes, de.	40 a 41

(Preus en pessetes 100 ks. amb sac damunt carro aquí.))

GARROFES

Xipre, de.	.....
Negra Vinaroç nova, de.	34 1/2 a 35
Negra Castelló nova, de.	34 1/2 a 35
Negra Matafera nova, de.	32 a 33
Negra i roja vella, de.	30 1/2 a 31
Negra Eivissa nova, de.	26 a 27
Mallorca nova, de	25 a 26

(Preus en rals 42 ks. sense sac damunt carro aquí.)

FARRATGES

Alfals primera, de.	7 1/2 a 8
Alfals segona, de.	6 1/2 a 7
Palla llarguesa, de.	5 1/2 a 6
Palla curta, de.	4 1/2 a 5
Fulla d'olivera, de.	7 1/2 a 8
Trepadella, de.	6 1/2 a 7

(Preus en pessetes 40 ks. damunt carro aquí.)

Polpa remolatxa, de.	26 a 27
Turtó de coco, de.	27 " 28
Farina llinosa, de.	33 a 34

(Preus per 100 ks. amb sac damunt carro aquí.)

VAGONS ARRIBATS

Estació M. S. A.
24 de blat; 2 de farina; 2 de civada.
ESTACIÓ DEL NORD
13 de blat; 6 de farina.

Impressió general:

La nota predominant és una gran monotonia en els preus, ja que els de la major part de gèneres seguexen estacionats.

Els ordis tenen més acceptació, degut al que férem avinent dies enrera, o sigui que els venedors de l'interior l'ofereien a preus més baixos.

Hom veu apuntar-se gran nombre d'ofertes de garrofes del camp de Tarragona, però persisteix encara la manca de compradors d'aquest gènere.

F. C. BARCELONA

Secció de Tresoreria

S'assabenta a tots els senyors socis que, per poder presenciar el GRAN CONCURS ATLETIC-INTERNACIONAL, encontres a Granollers i Vilassar, que se celebraran el proper diumenge, 2 de setembre, hauran de fer-ho mitjançant el rebut del tercer trimestre.

D'ESPANYA I DEL MARROC

El Consell de ministres ha rebutjat la proposta de l'Estat Major Central

AQUESTA DECISIO COL·LOCA EL GOVERN EN SITUACIO DELICADA AMB ELS ELEMENTS ARMATS

AVUI POSSIBLEMENT ES PLANTEJARA LA QÜESTIO DE CONFIANÇA A L'ARRIBADA DEL REI A MADRID

LA SITUACIO POLITICA

El Consell de Ministres

COMENTARIS AL CELEBRAT ABANS D'AHIR

Durant el matí d'avui els comentaris han versat sobre la deliberació del Consell d'ahir i l'oposició que als plans de l'Estat Major Central va fer el ministre del Treball, per a raonar la necessitat que no s'avanci la línia definitiva actual de la zona oriental, tota vegada que això exigiria majors sacrificis, més nombre de soldats i majors dificultats per al proveïment i defensa.

Es comentà també la notícia que algun periòdic del matí recull sobre el projecte d'enllaç entre un príncep espanyol i una princesa italiana.

Tothom descomptava que el Consell d'aquesta tarda tindrà gran transcendència pel nou aspecte que presenta el problema del Marroc en relació amb l'informe de l'Estat Major Central i l'actitud del senyor Silvela, coincidint amb aquell.

L'haver fet el president aquest matí les manifestacions que publiquem sobre el combat de Tizi Azza s'interpretava com expressió de l'actitud del Govern, contrària a l'estada del senyor Silvela a l'Africa.

Es evident que es busca resoldre d'aquesta manera les dificultats presentades.

Del que no hi ha dubte és que els ministres i alguns sots-secretaris consideraven que el dia d'avui, o millor dit, el Consell d'avui tenia una importància decisiva.

DESMENTIMENTS D'EN GARCIA PRIETO

El president del Consell ha dit:

—Aquesta tarda continuarà el Consell de ministres examinant la memòria de l'Estat Major Central.

No és veritat que en el Consell d'ahir vespre es produís cap dificultat. La millor prova —ha dit el marquès d'Alhucemas— que en el Consell d'ahir no es va plantejar cap qüestió política, és que en un telegrama que em va dirigir ahir vespre, a les dotze, el Rei, per parlar-me de l'estiueg de la família reial, em deia textualment: "Ja veig que s'ha celebrat el Consell de ministres sense novetat".

Alguns periòdics estrangers han publicat la notícia que en les converses mantingudes recentment pel Rei amb el ministre de la Guerra francès, s'havia tractat de la cooperació de les tropes franceses i espanyoles al Marroc, per a realitzar una acció comú.

El president del Consell ha desmentit avui terminantment la notícia.

LES DISCREPANCIES D'EN CHAPAPRIETA

Ha manifestat aquesta nit el ministre del Treball que en el Consell d'ahir s'aprovà el reglament orgànic i de procediment del seu departament, posant a la seva mà els diversos organismes avui dispersats.

Ha afegit que s'ocuparà també que es construeixi un edifici destinat a ministeri del Treball.

—Va discutir anit passada amb el ministre de la Guerra?—li han preguntat els periodistes, al·ludint el Consell d'ahir.

—Home, no—ha contestat el ministre—. No hi ha qui pugui barallar-se amb una persona tan cortesa i amable com el general Aizpuru.

Jo em vaig limitar a exposar les meves observacions, sense sortir-me del meu paper, perquè sóc un home molt modest.

En aquest problema del Marroc, en el qual tots defensen legítims interessas, tots tenen l'obligació d'exposar llurs punts de vista.

Aquest assumpte és tan interessant per a la nació, que no s'ha de convertir en un plet polític i no pot, per tant, plantejar-se cap qüestió política.

—Què passarà en el Consell d'avui?—ha gosat preguntar un periodista.

—Qui pot endevinar l'esdevenidor? —ha replicat el senyor Chapaprieta—. Si jo pogués conèixer-lo no m'hauria equivocat mai en aquest món.

MANIFESTACIONS DEL MINISTRE DE LA GUERRA

El ministre de la Guerra ha rebut aquest matí les visites del capità general de Canàries, duc de Santa Elena, dels generals Ruiz Trillo, Olaguer, Zubia i Carbó.

També ha estat al ministeri de la Guerra, conferenciant amplament amb el general Aizpuru, el cap de l'Estat Major Central, general Weyler.

El motiu d'aquesta visita era preguntar el general Weyler si aquesta tarda podia posar-se en camí amb l'objecte de passar uns dies a Balears, però, a requeriments del ministre, el viatge ha quedat ajornat fins dissabte vinent.

Després, el general Aizpuru ha rebut al seu despatx els periodistes.

Un repòrter li ha preguntat:

—Tindran immediata execució els plans del Govern, relacionats amb el Marroc?

—Aquesta pregunta va molt lluny—ha contestat el general Aizpuru—. No és possible contestar-la fins que acabi la deliberació del Consell de ministres.

Ha afegit que en el Consell d'ahir no s'havia plantejat cap actitud que fes pensar en la crisi, encara que no és possible aventurar judici sobre el que en definitiva pugui succeir, molt més no havent exposat encara la seva opinió sobre la matèria la majoria dels ministres.

Finalment ha dit que el Consell d'aquesta tarda seria molt interessant i que en ell quedaria acabat l'estudi de la memòria de l'Estat Major Central.

DECLARACIONS DEL PRESIDENT DEL CONSELL

El cap del Govern ha rebut avui al seu despatx oficial, entre altres visites, la dels ministres de la Governació, Finances, el duc de Santa Elena, nou capità general de Canàries, i el general Weyler.

Quan ha rebut els periodistes, el president ha manifestat que el general Weyler l'havia visitat per dir-li que sense perjudici d'estar a la disposició del Govern, desitjava marxar a les illes Balears demà passat.

—Hi haurà inconvenient en això? —ha preguntat un periodista.

—No—ha assegurat el president.

Ha afegit que havia acabat la vaga de la Corunya, havent repres el treball tots els obrers.

A la costa d'Espanya no hi ha novetat.

—He vist—ha seguit dient el president—les notícies que publiquen els periòdics sobre les condicions que es diu anaren els soldats espanyols a Tizi Azza el dia de l'últim combat en aquesta zona marroquina, per haver rebut ordre de l'Alt Comissari que no disparessin i que no es fes preparació d'artilleria per sorprendre l'enemic.

—Puc dir-los—ha dit el marquès d'Alhucemas—que jo no vaig tenir esment d'això perquè en cap cas hauria volgut que les nostres tropes anessin a operar en condicions d'indefensió o en forma que no poguessin repellir amb avantatge l'agressió, cas que en fossin objecte.

El Rei vindrà a Madrid per estar aquí un parell de dies.

LA JORNADA MINISTERIAL

Al ministeri de Finances han facilitat la següent nota:

El delegat de Finances de Salamanca comunica que han estat vençudes les resistències que oferia el poble de Masotera, d'aquella província, un dels cadastrats, al pagament de la contribució territorial rústica, realitzant-se totes les valors que obraven en poder de l'agent, corresponents al primer trimestre de l'any actual, en tercer grau d'apremi, havent-se aplicat la circular de la Fiscalia del Tribunal Suprem del 19 de novembre de 1899, cobrant-se el segon trimestre normalment.

ABANS DEL CONSELL

A tres quarts de sis han quedat reunits els ministres a la Presidència, per continuar el Consell d'ahir.

El ministre d'Instrucció ha arribat el primer.

—Bonas tardes—digué als periodistes.

—Porta alguna cosa—li preguntaren aquests.

—Què voleu que porti—respongué el senyor Salvatella, ensenyant-los les mans buides—. Suposo que el Consell es dedicarà únicament a continuar l'estudi de la memòria de l'Estat Major Central.

Un periodista al·ludí al telegrama que segons el president havia rebut del Rei, referent al Consell d'anit passada.

—Quines ganes tenen de donar importància a tot. Això no té transcendència.

Després arribà el ministre de Finances.

—Què ens diu?—li preguntaren els periodistes—; estem en penúria de notícies.

—Doncs els periòdics—replicà el senyor Villanueva—bé parlen, de manera que no es poden queixar. Pel que es veu, no descansen vostès, perquè els veig amb les quartilles a la mà, disposats a escriure.

—Estem esperant a veure si surt quelcom—respongué un repòrter.

—Doncs què volen vostès que publiquin els periòdics?

—Pot rectificar-se alguna notícia que no sigui exacta?

—Ni encara això. Són tantes, que no acabaríem mai. Res, suposo que anem a continuar. Què volen que els digui més?

—Vostè és el que va a emetre el seu judici?

—Sí, però no crec que el Consell d'avui sigui tan extens com el d'ahir.

—Acabaran avui?

—Ja ho veurem.

Arribà després el ministre de Gràcia i Justícia.

—Ja comprendran — digué als periodistes—que no porto res. Amb motiu de la desgràcia de família que sofreixo, estic molt decaigut d'ànim.

I canviant de tema preguntà:

—Sóc el primer d'harribar?

—El tercer. El tercer en discòrdia.

—Com en discòrdia? Res de discòrdia, hi haurà concòrdia sempre. Senyors, molt de gust.

El ministre de Foment arribà a continuació.

En veure el gran nombre de periodistes que s'esperaven exclamà:

—Senyors, això és un míting.

—No — digueren els repòrters,—és que hi ha molta expectació.

—Ha vingut algú.

—Vostè és el quart.

—Què em conten de nou?

—Vostè és el que ha de parlar.

—Jo parlaré en el consell d'aquesta tarda. Jo, com veuen, vinc a cos net, no crec que tingui temps ni per parlar de l'assumpte del sucre, que per cert ja el portava ahir.

El ministre de Marina, que arribà més tard, parlà dels treballs que es fan a Melilla per salvar el cuirassat "España".

El bussos segueixen tapant—digué—els forats oberts al casc per les roques; n'han estat tapats alguns, però com que els que hi ha sobre les roques no poden tapar-se, s'han anat a cercar a Gibraltar algunes bombes d'aire comprimit, amb l'objecte d'injectar als compartiments aire comprimit i que la pressió d'aquest, en arribar a certa atmosfera, i desocupi l'aigua que ha envaït l'interior del vaixell.

El ministre de la Guerra digué:

—Porto els mateixos papers que ahir.

—Ni un de més?

—Sí, els mateixos papers i la mateixa comèdia.

—Mentre no sigui el desenllaç còmic...

—No, aquí el desenllaç serà seriós. Aquí no hi ha més que molta cordialitat i harmonia.

Afegí que avui arriba a Màlaga la primera evacuació de ferits de Melilla: són 370, d'ells, una part arribaran demà a Madrid.

El ministre de la Governació manifestà que havia celebrat una conferència amb l'alcalde de Madrid sobre aliments.

—Sobre aliments o sobre emmetzinaments? — preguntà un periodista.

—Sobre aliments—contestà—perquè s'adoptin mesures severes encaminades a procedir contra els constants emmetzinaments d'aquests dies.

El president i els altres ministres no feren manifestacions d'interès.

Serà orb el qui no vegi la relació que hi ha entre tots aquests fets, per diferents que semblin, i la necessitat de reaccionar amb fermesa el judici, tornant les coses al seu lloc, de manera que la zona del Marroc sigui per a Espanya i no Espanya per a la zona del Marroc."

LA REFERENCIA DEL MARQUES D'ALHUCEMAS

El Consell ha acabat a les deu de la nit, donant-se ordre als periodistes que pugessin al despatx presidencial per tal de rebre la referència.

El marquès d'Alhucemas ha dit que el Consell ha continuat avui la seva deliberació sobre la Memòria de l'Estat Major Central, prenent part en ella els ministres que no havien emès encara la seva opinió.

S'ha acordat demanar al ministre de la Guerra unes dades necessàries per a la més bona resolució de l'afer i s'ha convingut que si demà pot tenir reunides aquestes dades, se celebrarà un altre Consell a les cinc de la tarda; en cas contrari, ens reunirem demà passar.

—Se sap quan tornarà el Rei?

—No ho sé. Sé que demà emprendrà el viatge, però ignoro si vindrà en automòbil o en tren.

Mentre el president donava la referència, sortiren del despatx els ministres, quedant estranyat el de Finances en trobar-se amb uns quants periodistes.

—No saben que el president estarà donant en aquests moments la referència?—digué.

Els periodistes digueren que ja ho sabien i li preguntaren:

—Doneu-nos alguna notícia. Hi ha hagut acord?

—El president és el que parlarà.

Sortí després el ministre de la Guerra, dient:

—M'han demanat unes dades; veuré si demà les puc tenir.

—Hi ha hagut discussió?

—Sí.

—I discrepàncies?

—No, perquè no hem acabat de parlar. El que hi ha hagut avui ha estat com si diguéssim una exposició. Després es farà el resum.

Als pocs minuts sortiren plegats els senyors Salvatella, Alba, Chapaprieta i López Muñoz.

—Ens diuen quelcom?

—Res, res; això el president.

L'Alba digué als periodistes:

—Que consti que no hi ha ampliació, perquè el Consell m'atribueix les informacions publicades a "A B C" i a "El Imparcial", d'aquest matí, i això no és de llei.

Un periodista preguntà quin ministre despatxarà demà amb el Rei.

En Chapaprieta, que estava atent, ha respost:

—Però com anem a despatxar amb el Rei si no arriba a Madrid fins a la tarda.

AMPLIACIO DEL CONSELL

Malgrat de comprometre's els ministres a no facilitar del Consell altres referències que les que donés el cap del Govern (avui han arribat a més, a comprometre's pel seu honor no dir als periodistes ni una paraula més que les que ha dit el marquès d'Alhucemas del Consell d'avui, o millor dit, de la segona part del Consell que començà ahir i sap Déu quan acabarà, perquè aquesta tarda tampoc ha acabat la deliberació), la reserva ha estat completament inútil.

La proposta de l'Estat Major Central no és acceptada pel Govern, almenys unànimement.

Establerta la línia que proposa, no s'exclou la possibilitat d'altres operacions que impedeixin la reducció de contingents.

El general Weyler anà a Melilla d'home bo i li ha resultat al Govern tot el contrari.

S'acudí a l'Estat Major Central quan el pla del general Martínez Anido menaçava amb no deixar ni les aparièncias de la política que diu el Govern voler desenrotllar al Marroc: protectorat civil i reducció de despeses.

El pla Martínez Anido fou escanyat per la Comissió de l'Estat Major Central, però l'Estat Major Central n'ha proposat un altre que també és contrari als compromisos de la Concentració liberal.

I en això s'ha quedat.

Si el rebutja, el Govern haurà d'aprevar, per molt que fos l'esperit acomodatici dels ministres, l'autoritat del Govern quedaria enormement minvada.

Si la rebutja, el Govern haurà d'afrontar una situació molt delicada davant els elements armats.

Així les coses, les paraules del marquès d'Alhucemas han augmentat la inquietud entre els ministerials, perquè en aquest ajornament el ministre de la Guerra porti al Consell de ministres noves dades per discutir i l'anunci de l'arribada del Rei tenen tots els aspectes d'un ajornament perquè en dir el Consell la seva darrera paraula en l'assumpte estigui a Madrid don Alfons, per si la seva presència fos inexcusable.

Davant d'aquesta interpretació de les paraules del marquès d'Alhucemas també es diu que ço que el Govern pretén és que l'Estat Major prepari un altre pla de menors proporcions, més avingut amb els compromisos del Govern; és dir, que l'E. M. C. no faci un pla exclusivament tècnic, sinó un d'acomodat a les condicions de la política que el Govern representa.

A això s'atribueix el que el marquès d'Alhucemas hagi demanat al general Weyler que no surti de Madrid.

Les dades a què ha al·ludit el marquès d'Alhucemas són un nou pla de l'Estat Major Central?

El dia de demà serà interessantíssim. Després que el ministre de la Guerra conferenciï amb el cap de l'Estat Major Central serà el moment decisiu per saber si la presència del Rei era, com dèiem, inexcusable o no, que parlant clar vol dir si hi ha crisi o si l'actual Govern dóna la cara als esdeveniments.

La qüestió del Marroc

UN EXAMEN DEL PROBLEMA

El Sol publica un article de Gómez Baquero, en el qual examina el problema marroquí.

Diu que hem perdut el sentit de la proporció, de manera que una empresa colonial modesta, que ateny un territori un xic major que alguna "província" espanyola, s'ha tornat un greu problema nacional que porta pertorbada Espanya.

Espanya es troba ara entre l'espasa i la paret. No pot abandonar la zona del Marroc sense un grandíssim desavenç moral i sense exposar-se a un desgavell interior com el de Grècia. No vol tampoc, ni pot, seguir arruïnant-nos amb un sistema d'ocupació militar que no dóna resultat.

El mateix general Weyler, que no és un pacifista, ni un derrotista, deia fa poc: "La nació no pot més".

Per endegar el problema d'Africa —diu—és necessari recaptar l'esperit de proporció, d'aplicar els mitjans en relació amb la importància de l'empresa. S'ha de fugir de la mania tartarinesca de parangonar el nostre episodi colonial del Marroc amb la guerra mundial.

Es parla massa de derrotisme, incitant els de l'altra banda a què demanin una estadística de l'empresa del Marroc i una llista dels consellers i adlàteres per il·lustrar el mapa de l'opinió.

Cal despertar el cervell, i aviat.

En Cambó parlà clar en els articles que ara ha recordat *La Veu*.

Els fets li donen la raó.

Recordi's la línia amotllonada dels successos, del via crucis africà:

Operació de policia; setmana tràgica de Barcelona; descontent militar pel favoritisme: Juntes: mercès "enriqueñas" a civils i militars per ofegar les Juntes, traslladant el centre de gravetat de la interior satisfacció a la butxaca, sense aconseguir-ho, perquè es tracta de l'estímul moral; duplicació de l'exèrcit; dèficit enorme; desenrotllament del sindicalisme revolucionari; aparició del separatisme de Catalunya; guspires d'indisciplina en els soldats.

UNA DEMANDA DE L'ATENEU

L'Ateneu ha redactat un document, que signan molts socis, dirigit al marquès d'Alhucemas, exposant que en oferir-se la possibilitat que l'Alta Cambra actuï constituïda en tribunal de justícia no ocupi la presidència una persona que pugui tenir interès directe en els procediments sumarials que allí s'instrueixin per fer efectiva la responsabilitat dels ministres.

DESCONFIANÇA EN ELS MINISTRES MOROS

Una carta de Tetuan diu que el ministre de Justícia jalifià, Sidi Ahmed Erhem, és un fanàtic recalcitrant que es permet de defensar la guerra santa, per la qual cosa ha estat destituït i consultat el ministre d'Estat si procedeix empresonar-lo.

També diu l'al·ludida carta que el ministre de Finances jalifià, Bennuna, s'anuncia agent i associat d'una empresa alemanya.

UNA EXPEDICIO DE 370 FERITS

Màlaga.—Ha fondejat, procedent de Melilla, el vapor "Barceló", amb 370 ferits, els quals seran hospitalitzats a la península.

EN MARZO I EN SILVELA

Tetuan. — L'Alt Comissari ha desmentit la notícia donada per alguns periòdics, en la qual es deia que les seves relacions amb el general Marzo no eren tan cordials com calià.

—Mai—ha afegit—he canviat paraula amb el general Marzo, excepte les trameses per telègraf quan prenguè possessió de la Comandància de Melilla.

Com comprendreu és impossible que hi hagi cap molèstia amb una persona a la qual no es coneix i amb la qual no s'ha parlat mai.

LA TARJA D'IDENTITAT

Tetuan.—El Baixà de la ciutat ha publicat un ban aclarint el dictat pel general Montero amb motiu dels fets, assenyalant als indígenes, com a punt de proveïment de la tarja d'indentitat, l'oficina on estan les forces jalifianes.

Sense aquesta tarja no podrà sortir-se al camp.

Forces de la mehalla de regulars de Tetuan i de caçadors de Victòria han anat al camp en persecució del bandoler Serini, autor de l'agressió a la ciutat.

PRECAUCIONS A TETUAN

Tetuan.—Les autoritats indígenes han pres avui declaració a més de setanta moros detinguts com a suposats autors de l'agressió.

Es creu que tots seran posats en llibertat.

Per tal de millorar els serveis de vigilància, ha estat dividida la ciutat en dues zones: en la part antiga faran servei els agents de policia mora, i a la part moderna la guàrdia civil.

LES OPERACIONS A LA ZONA DE MELILLA

Melilla.—Continua passant revista a les guarnicions el general Marzo.

Avui ha passat el dia al sector d'Acib de Midar.

La bateria de la illa i els vaixells de l'esquadra han seguit avui el bombardeig de tota la costa d'Alhucemas.

El general de la zona de Larraix ha tramès un telegrama de felicitació al comandant general de Melilla pels darrers combats, i a la guarnició de Tifarauin.

NOTICIES DE MELILLA

Melilla.—Ha arribat el "Lauria", procedent d'Afrane amb objecte de reparar avaries en alguns canons.

— Avui s'ha représ el tràfic de viatgers des de Tistutin a Tafersit.

— S'ha sabut que a l'enfermeria de Dar Quebdani foren guarits 200 ferits durant l'última operació, havent-se infeccionat la ferida a un sol.

Han estat molt felicitats els metges.

EL COMUNICAT

L'Alt comissari diu que no hi ha novetat en tot el territori.

ARRIBAA DDE FERITS

Màlaga.—Entre els expedicionaris arribats de Melilla, en el "Barceló", figuren:

Capità del regiment de Sant Ferran Julià Gómez; capità de Regulars Garcia San Pedro; tinents del Terç, Martín, Espassa, Rojas, Quiñones, González, Príncipe, Molina i Anton; del regiment de Andalusia tinents Blasco; del de Albuera, Eduard Fuerte; del d'Assia, Díaz Massó; de Guadalajara, Rafael Martín; de Toledo, Francesc Ramos, i de Regulars, Pasqual Rey.

L'embarrancament de l'"Espanya"

TREBALLS DE SALVAMENT

Al ministeri de Marina han manifestat que havien arribat a Tres Forques els vaixells de salvament que s'esperaven d'Alger i de Lisboa, "Salvator" i "Walkyria".

Els bussos treballen intensament en l'obra de taponament, terminades les quals començarà el desguàs.

Es possible que abans d'ésser remolcat l'"España" a Gibraltar hagi necessitat d'alleugerir-lo de pes, com també és possible que sigui precís destruir la roca en la qual està embarrancat.

Tot això ho podrà portar a cap la companyia encarregada del salvament, sense perill per a l'"España".

SE SALVARA EL VAIXELL?

Melilla.—Al cap de Tres Forques es realitzen els treballs per al salvament de l'"España".

Els remolcadors "Spitar", "Respue", "Walkyria" i "Salvator", tots proveïts d'abundant material, intervenen en els treballs.

També hi ha el vapor "Cibel Musa", el qual ha conduït els enginyers anglesos.

Les avaries que sofreix el casc del vaixell embarrancat són a la part de babord, en la qual, ultra molts reblons trencats, té tres grans forats. Dos d'aquests forats quedaren tapats. També es col·locaren alguns reblons.

L'almirall Rivera ha signat avui un contracte amb la companyia de salvament.

Les condicions del dit contracte són: 75,000 lliures esterlines, posat el vaixell a Gibraltar, i de no aconseguir el salvament en cobrarà només 5,000.

Aquesta nit ha marxat a Madrid el capità de corbeta En Francesc Bastarreche, portant el contracte per a l'aprovació del ministre de Marina.

El contracte ha estat acceptat per l'almirall i un enginyer de la companyia de salvament.

Parlant ahir el comandant de l'"España", es mostrava optimista i digué:

—Abans de cinc dies beurem, a Gibraltar, una copa de xampany a bord de l'"España".

Els tècnics asseguren que de persistir el bon temps el vaixell se salvarà.

TRIPULANTS DEL "ESPAÑA"

Cartagena.—A les dues de la tarda ha fondejat al port el vapor "España núm. 3", portant a bord un cap, tres oficials i tres cents mariners de la dotació del cuirassat "España".

MANIFESTACIONS DEL SOTS-SECRETARI DE FINANCES SOBRE LA BAIXA DE LA PESSETA

Conversant amb els periodistes digué el senyor Benítez de Lugo:

Amb motiu de la baixa de la pesseta alguns periòdics obliden el que en altra ocasi vaig exposar respecte de l'origen i motius que la determinen i el que he manifestat respecte l'exemple que ens ofereix la conducta de la Gran Bretanya en les seves finances, creient que cegament i a la llarga hem d'imitar l'exemple d'aquesta nació, el qual exemple és admirable.

Afegí que el senyor Villanueva posa a prova tot el que és i significa per tal que aviat desapareguin els principals orígens de la depreciació de la moneda espanyola, anant directament a l'anivellament del pressupost.

No obstant ésser un admirador dels procediments pràctics pel departament de Finances anglès, no pot presentar-se aquest país com si en ell hi estiguessin resolts tots els problemes econòmics i financiers. La Gran Bretanya, com les altres nacions, no pot sostreure's a la fonda pertorbació que pateix Europa.

Precisament el motiu de no haver volgut acceptar Mr. Kenna, el prestigiós financier, la cartera de Finances, obeeix, segons confirma la premsa d'aquell país, a la *temença* que inspira l'haver d'afrontar les immenses dificultats que el càrrec ofereix.

Per cert que cal registrar el fet que al Regne Unit ningú pensa ja en l'impost sobre el capital, car fins els laboristes han donat contra vapor, i sols els preocupa que hi hagi feina, important-los poc el restant, no havent d'oblidar que per cada lliura de salari els impostos preuen sis xillings, o sigui un 3 per cent.

Acabà fent una crida al patriotisme de tots els espanyols per assolir el doble objectiu de millorar la producció i el comerç per una banda, com a objectiu econòmic, i assolir un major rendiment tributari complementant-lo amb les economies necessàries per esborrar la necessitat de les emissions.

Aquest és l'objectiu i la finalitat que persegueix el ministre de Finances, posant-hi tots els seus esforços.

UNA ELECCIO PARCIAL

Segons notícies rebudes a Governació, al districte de Cañete (Cuenca), resultà triomfant com a diputat el senyor Ochoa, demòcrata, per 60 vots sobre el seu contricant, el senyor Pedralba.

EL MESTRE DEL MASNOU

La "Gaceta" publica una Reial ordre nomenant amb caràcter definitiu director de l'escola graduada de nois del Masnou (Barcelona) En Ruff Calpena.

INCENDI

Santander.—Es produí un gran incendi a la fàbrica de petroli i gasolina que al poble anomenat Astillero posseeix la Companyia francesa d'Esmorais germans.

En els primers moments es cregué en la imminència d'una gran catàstrofe, puix a la fàbrica hi havia sis milions de litres de gasolina, dels quals sols se'n cremaren uns 15 mil.

El foc agafà els magatzems d'envàs, destruint-los.

En l'extinció es distingiren forces de la guàrdia civil, carrabiners i personal de la fàbrica.

DE LA VAGA DE SERON

El ministre de la Governació ha dit als periodistes aquesta matinada que a Seron (Almeria), amb motiu de la vaga, grups de minaires han tractat d'impedir que altres entressin al treball.

La guàrdia civil fou apedregada, repelint l'agressió, fent un mort i alguns ferits, restablint-se la tranquillitat.

AVUI ARRIBA EL REI A MADRID

El duc d'Almodóvar del Valle ha manifestat que el divendres per la tarda arribarà el rei a Madrid.

El sinistre es produí per la reacció de la gasolina en el moment de carregar un camió-cisterna.

Els reis, que passaven per un lloc pròxim, s'han deturat per informar-se.

Les pèrdues són de molta consideració.

El sinistre podia assolir proporcions extraordinàries.

UN JUTGE PROCESSAT

A la Casa de Canonges esperava avui com ha detingut el que ahir era jutge de guàrdia, o sigui el jutge municipal i escriptor madrileny Antoni Cases.

La detenció obeïa al procés que s'instrueix fa dies contra uns subjectes que gestionaren el casament d'un xicot de 22 anys amb una senyora de 60 resident al poble de Cebolles, els quals després, falsificant lletres, estafaren 50,000 pessetes.

En tot això hi ha complicat un usurer anomenat Bartolomé, que va vendre un automòbil a l'advocat d'aquesta causa, amb permís de circulació amb signatura falsificada pel governador de Bilbao.

L'advocat presentà una denúncia per estafa i falsetat contra l'advocat d'En Bartolomé, admetent-la el jutge de guàrdia. L'advocat, per telèfon oficial, ordenà que es detingués el Bartolomé.

Pres aquest, un altre advocat gestionà la llibertat, convenint-se en què el jutge rebria una important quantitat per donar-la.

Es denuncià el propòsit a la Direcció d'ordre públic, i la policia envià 10,000 pessetes en bitllets de banc. Finalment es convenf amb el jutge posar en llibertat el Bartolomé mitjançant el pagament de 10,000 pessetes a l'acte i la prometença de lliurar-ne 15,000 després.

Quan el germà del jutge cobrava els diners fou detingut, ocupant-li els bitllets assenyalats, i quedant a disposició del jutge.

A l'Audiència es deia que seria suspès del servei el jutge interí, i s'incoaria el procediment criminal.

SINDICALISTA PROCESSAT

El sindicalista Valladolid ha prestat declaració, ratificant-se en les manifestacions fetes, afegint que en disparar contra l'Alegria ignorava que aquest fos policia.

Se l'ha processat per portar documents falsos, quedant a disposició del Jutjat de Barcelona.

EL COMERÇ AMB LA [illegible]

La "Gaceta" publica un[illegible] cació del ministre d'E[illegible] que[illegible]ment l'ocupació [illegible] per iran[illegible] [illegible]presi[illegible]

ELS ESPECTACLES

PRINCIPAL PALACE

Plaça del Teatre, 2 i 4
Telèfs. 5125 i 4736 A
EMPRESA: MARTI AYNETO

AVUI, DIVENDRES
Gran matinée, a dos quarts de cinc de la tarda
Selecte programa de varietats
CONCERT - DANCING
Gran èxit de la jove i bellíssima cançonista
CONSOL FERRER
Nit, a les deu, 31 representació de l'aplaudida revista d'istiu
SKETCH I SKITCHOS
amb el nou gran quadro
EL TORRENTE DEL AMOR
75 artistes espanyoles i estrangeres. **Entrada lliure**
Demà, dissabte, tarda, **extraordinària matinée**, a dos quarts de cinc, **VARIETES**, posant-se a escena, a les sis.
SKETCH I SKITCHOS

TEATRES

TEATRE NOVETATS

CIRC EQUESTRE
Gran companyia internacional acrobàtica, equestre, còmica i musical. Director: **Mr. Ventura Gaunan.**

Avui, divendres, nit, a les 10, programa nou, interessant i original. Exit creixent dels
60 Pollastres Comediants 60
Els artistes més petits del món:
Fred Silvester y Cia.
El més difícil, el més extraordinari no executen els inimitables
Les 4 Uessems
Exit definitiu dels **Japonesos: Fontanas; 3 Boretta; Les 4 Maryland; Chassino; The Arqués; Les Strayys; Rivalet**, i els reis de la gracia **Pompoff, Thedy i Emij, Navas i Gerome, Silva i Kodak**
Tots els dilluns, dijous i dissabtes, matinées econòmiques
Avui, grans debuts
Es despatxa a **comptaduria**

Gran Teatre Espanyol

8 únics dies d'exhibició de les noves pellícules científiques dels Doctors Thomalla i Hausmann
L'ALCOHOL RELACIONAT AMB LA SEXUALITAT, LA CRIMINALITAT I EL VENERI :: MANERA DE GUARIR-LO
patrocinades pel president de la República Austríaca
Inauguració dissabte, 1 de setembre, a les deu de la nit

TEATRE COMIC

Gran companyia lírica de sarsuela, opereta i revistes; dirigida pel primer actor **Enric Beut**

Avui, divendres, tarda, a dos quarts de cinc, gran matinée popular amb les aplaudides obres
TRES GRAN TRES
o
PADRES QUE TENEIS HIJAS
i
EL ASOMBRO DE DAMASCO
(dos actes)
Butaques de primera classe, 2 pts.; de segona, 1'50; franques les altres localitats
Nit, a dos quarts de deu: I. **El doctor Maximo**; II. **La patria chica**; III. Reposició de l'opereta en un acte
LA CANCION DEL OLVIDO
pel notable baríton senyor **Lledó.**

ELDORADO

COLISEU DE VARIETATS

Avui, divendres, tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a les deu. Programes extraordinaris. Projecció de notables pellícules. Gran quadro d'atraccions. **Exit de Jack Hama** i les seves **jazz-girls**, cants i balls anglesos i americans. Comiat de **Pilar Ivon**, ballarina; els célebres **Bartros**, equilibristes; i grandiós èxit de la notabilíssima cançonetista
GANDIDA SUAREZ
Repertori selecte. Riquíssima presentació

Teatre Bosc

Pla totes les nits. Avui, divendres, a les 9'45. Debut del gran cantant **Canut Sàbat**, amb ópera en 4 actes, de Donizetti, **Lucrezia Borgia**, creació del celebrat **Marian Cortada**, en la qual obra arrenca ovacions al públic, i acompanyant-lo els aplaudits artistes Elda Roses, Pura Taboada, Ricard Fusté, Marius Serretti, chors general, cos de ball de la mestra Pàmies. Decorat nou. Sastreria Peris. Presentació estupenda. Preus: Butaques de quatre pessetes; id. de 3, seients de 2 i de 1'50. Entrada, 80 cèntims. Net d'impostos. — Dissabte, **L'Africana**, debutant Josefina Blanch, i cinquena sortida del colossal tenor Miguel Artigli.— Diumenge, tarda i nit, dues colossals funcions. — Dimarts, **Lohengrin.** (Veigeu cartells.)

CINEMES

Saló Catalunya

El local més fresc de Barcelona.

Avui, divendres, moda, 2 estrenes: **El llop negre**, Paramount; **Moneda falsa**, per Elsie Ferguson. **Dues setmanes de vacances**, creació de Constance Talmadge. **El pintor**, còmica. Diumenge, nit, estrena del Programa Ajuria: **El meu cos**, pel malaurat tenor Enrico Caruso

Diana-Argentina

Excelsior

Avui, **La reina dels gitanos**, 2 i 3; **La falta d'altri**, 1; **Hores d'angoixa, Esguerrat heroic, Nicomedes mofeta.**

Teatres Triomf i Marina

i Cinema Nou

Avui, divendres, **La desconeguda, La reina dels gitanos**, 1 episodi: **Llum que mata, Robinson Crusoe**, 1 i 2 episodis.

Gran Teatre Comtal i

Gran Cinema Bohèmia

Avui, divendres, tarda i nit, CINC EXITS: El cinodrama de gran espectable **Hores d'angoixa**; les pellícules còmiques **Nicomedes mofeta** i **L'esguerrat heroic**; primer episodi de la grandiosa pellícula **La falta d'altri**, I II i III jornades de la colossal pellícula, la joia cinematogràfica **La reina dels gitanos**

Palace Cine

GRAN SALO DE MODA
PROGRAMES SELECTES
Inauguració de la temporada, demà, dissabte, 1 de setembre. 5 ESTRENES, entre elles **El falsari**, grandiosa pellícula interpretada pel célebre artista Lionel Barrymore, i **Als confins del Nord africàcics**, per Frank Mayo. Preus de costum

Cinema Princesa

Gran via Layetana
Telèfon 1371 A.
Avui, divendres, programa de gran èxit: **La reina dels gitanos**, sensacional super-sèrie dividida en deu episodis, projectant-se el pròleg i el primer episodi: **No sempre triomfa l'amor**, creació de la eminent artista Dorothy Dalton, programa Ajuria: **Bones referències**, gran cinta, interpretada magistralment per la bella artista Constance Talmadge; **Els esperits**, gran còmica en dues parts, de broma contínua; **La Guinea francesa**, varietats. — Diumenge, nit, estrena, **La reina dels gitanos**, 2 i 3 episodis.

Monumental - Pedró

Walkyria

Avui, divendres, **Les gestes de Robinson Crusoe**, 3 i 4 episodis: **El valent, La fi del duc Ferran, Broma tràgica, Les dones el primer.** — Diumenge, nit, **Les gestes de Robinson**, 5 i 6; **Cor d'acer**, per William Duncan.

RESTAURANTS

LES PLANES

Hotel Restaurant Versalles
Obert des de les cinc del matí a mitja nit
Servei de cobert i a la carta
Coberts de 7'50 pts. endavant
Habitacions per a temporades a preus econòmics
Aigua del Mas Guimbau
Camí especial per a automòbils
Telèfon 7 H
Propietari: Joan Có (de l'antic VERSALLES)

Restaurant Elèctric

LES PLANES
Totes les nits sopars americans
JAZZ-BAND
Coberts a 10 ptes., i carta
Trens cada 20 minuts. fins a l'1,10.

LA RABASSADA

Hotel — Restaurant — Atraccions
400 metres altitud. Programa enciclopèdic. Temperatura deliciosa. Habitacions **Gran confort per a famílies.** Servei permanent d'autocars des de la plaça de Lesseps (Josepets), del migdia per amunt. Telèfon 6204 G.

AFICIONATS A LA FOTOGRAFIA
Revelat de plaques i pellícules i tot treball de laboratori. Es renta a les
5 HORES
CASA CASELLAS
Carrer de Santa Anna, 4. (Prop Rambla)

FONDA SIMON
MENJARS A LA CATALANA
ESPARTERIA, 6-VIDRIERIA, 12
Telèfon 1378 A.

DINER
a l'acte sobre autos, tetxitó i altres mercaderies. Raó: Rambla de les Flors, 24, primer.

VI DE TIANA, a 0'60 pts. litre, posat a domicili; collita pròpia. J. A. Jordana, Tiana.

MAGATZEM gran, amb soterrani espaiós i amb molta llum, es lloga, Corts Catalanes, 434.

DOS JOVES desitgen casa de família per a tot estar. Casc antic. Escriure a LA PUBLICITAT, núm. 6001.

EL CARBURADOR "IRZ"
espanyol de socarrel i, demés, millor que els estrangers, té dret a dir-vos:
Abans de comprar un producte estranger, informeuvos de si no n'existeix pas un de nacional que l'iguali o el millori.
Fàbrica a Valladolid.—Apartat 78.

El plaer de conduir un bon automòbil el trobareu en un
HISPANO SUISSA
Després d'una llarga excursió no notareu el menor cansament degut a les seves exclusives característiques
Canvi de velocitats
Direcció
Embragat
Suspensió
Preus
Per cercionar-vos-en sol·liciteu una prova
AGENTS EXCLUSIUS
Vallet i Bofill, S. en C.
Passeig de Gràcia, 20

AGENCIA OFICIAL:
J. G. ALONSO S. en C.
Corts, (Gran Via), 499
ESPECIALITAT EN CARROSSERIES, CAMIONS, OMNIBUS, ETC.

Llet condensada es la millor

EL PAGES

Llegiu LA PUBLICITAT, propagueu-la

STUDEBAKER
6 CILINDRES

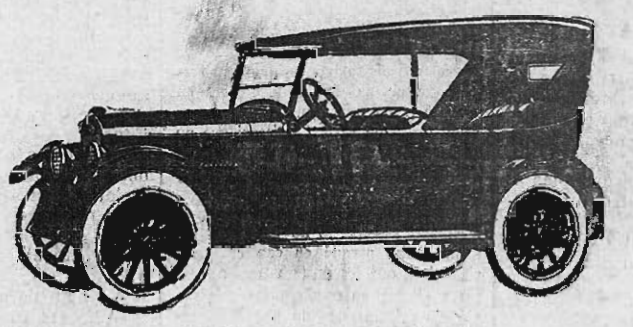

No n'hi ha cap que doni major satisfacció
Tots els de la seva reputació li doblen el preu
PER QUE?
Perquè STUDEBAKER es construit per les fàbriques més importants del món en cotxes de 6 cilindres i la seva gran producció permet preus incomprensibles per a cotxes de primera categoria, que abans de remetre's al client són sotmesos a més de 9.500 inspeccions
Agència Espanyola
STEVENSON, ROMAGOSA I C.IA
València, 295 **BARCELONA**
Salón Studebaker :: Isidor Pons :: Passeig de Gràcia, 54

R D'ESTOMAC
s vies digestives, es curen amb el
OBIOL ROSSELL
ACIA INTERNACIONAL - Rambla del 7, i a totes les farmàcies

Per l'onze de setembre
Es broden i pinten tota classe de llaçades i altres ensenyes per a la commemoració dels màrtirs de Catalunya.
Duran i Bas, 13, segon.

A TIANA
Gran Hotel. Servei a la carta. Coberts a **7'50 pessetes.** Carrer de la Plaça, 34.

TAPISSOS finíssis. La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapisses religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs a mitjures. — No confonguin: visitar aquesta casa. F. Montfalcon Bòxers 4 (final Portaferrissa).